Ich bin ein Berliner

- roman -

Gabriel Andronache

Herg Benet
PUBLISHERS

Gabriel Andronache

Ich bin ein Berliner

– roman –

HERG BENET
PUBLISHERS
2011

© 2011 Gabriel Andronache

© 2011 Herg Benet Publishers, pentru prezenta ediție

Ilustrație copertă: _badcat

Herg Benet Publishers

Str. Dr. Burghelea 22, sector 2, București, România

www.hergbenet.ro

editor@hergbenet.ro

ISBN eBOOK: 978-606-8335-15-5

Reproducerea integrală sau parțială a textelor nu este permisă fără acordul scris al deținătorului de drepturi de autor.

Lectura digitală protejează mediul
Versiune digitală realizată de elefant.ro

Soţiei mele, Carmen

Ich bin ein Berliner

Îi vedea cum stau înghesuiţi în micul balcon, fumând ţigară după ţigară, învăluiţi într-un nor de fum. Sclavi. Ăsta era primul cuvânt care i-a venit în minte. Apoi îşi spuse că, la urma urmei, nu are rost să-şi mai împăneze gândurile cu un nou motiv de depresie. Ştia prea bine că avea prostul obicei de a se lăsa impregnat de imagini şi întâmplări dintre cele mai neplăcute, care prindeau rădăcini bine înfipte în scoarţa cerebrală. Aşa că îşi mută privirea dinspre grupul fumătorilor, plasând-o, ca de obicei, pe covorul ce se derula pe coridorul lung şi pe care călca într-un pas măsurat, până la leneş.

Intră în toaletă, bucuros să constate că, de data aceasta, administraţia o dotase cu hârtie igienică. Demnitatea micilor funcţionari primise, aşadar, un mic premiu din partea directorilor. Necesităţile igienice ale bipezilor anonimi ce trebăluiau prin birourile prăfuite fuseseră recunoscute şi satisfăcute, chiar dacă pe jumătate, având în vedere că există un singur sul de hârtie la cele două cabine rezervate bărbaţilor. Deşi unicul lucru pe care dorea să-l facă era o evacuare simplă şi rapidă a vezicii, D. se instală pe colacul lângă care fâşia de hârtie atârna ca un drapel pus la zile de sărbătoare naţională. O privi atent, descoperind că striaţiile de pe faţă erau diferite de cele de pe verso. Se gândi la ce foloseşte această demarcare grafică şi palpabilă a celor două suprafeţe. Avea timp suficient pentru o deducţie logică şi bine fundamentată. În jur era linişte. La un moment dat, neonul din tavan începu să pâlpâie, lucru care-i plăcu lui D., mereu amator de atmosfera de policier de mâna a doua.

D. reveni pe holul care străbătea ambele aripi ale Instituţiei, despărţite la mijloc de o amplă casă a scării, singura porţiune din clădire care îi

conferea acesteia luxul unei arhitecturi de bun gust, ce-i drept, îndoielnic. Pe acele scări intrau oaspeţii de seamă ai Instituţiei, flancaţi de balustrade şi coloane din marmură. Nota de somptuozitate era continuată câţiva metri pe hol, spaţiu în care erau expuse o serie de tablouri înfăţişând portretele foştilor conducători ai Instituţiei. Era zona cea mai întunecată a holului, dând chipurilor înrămate aluri misterioase. Semiobscuritatea îl liniştea pe D. Se simţea bine în orice loc umbros. Una dintre imaginile care îi dădea un anumit confort şi la care apela ori de câte ori dorea o minimă relaxare era aceea în care se vedea întins pe o lespede rece de piatră, în mijlocul unei biserici părăsite şi în ruină. Dacă ar fi fost închis într-o carceră umedă şi întunecoasă, D. s-ar fi simţit în elementul său. Lipsa de sociabilitate îi definea pe deplin existenţa. Nu pentru că nu ar fi făcut faţă unor situaţii colocviale, ci pentru că, de cele mai multe ori, se vedea pus în postura de a fi în preajma unor caractere meschine. Iar efortul de a se face plăcut în compania acestor oameni îl obosea, dorindu-şi, aproape nefiresc de insistent, singurătatea. Nu o singurătate lascivă, de natură hibernală, ci o solitudine tonifiantă, roditoare de optimism. Puţinii prieteni din anturajul lui D. interpretau această retragere din avanpostul social ca pe o capitulare ce vădea o anumită laşitate, evident deloc măgulitoare pentru imaginea lui. Dacă în alte privinţe D. s-ar fi simţit lezat de aprecierile negative împănate cu ironii ieftine la adresa comportamentului său, când venea vorba de apetenţa sa pentru izolare nu avea nici o reacţie, o suverană durere în cot guvernând întreaga sa atitudine. Astfel, văzându-se ignoraţi cu desăvârşire, cârcotaşii atât de meticuloşi în analizarea metehnelor celor din jur abandonau rapid lupta în faţa unui inamic greu de învins, indiferenţa.

În acea zi, D. revenise la birou după o scurtă perioadă de recluziune, favorizată de un concediu de o săptămână aprobat cu lejeritate de către Şef. Această uşurinţă cu care i se spusese: „Nu e nici o problemă, D., poţi pleca liniştit în concediu“, îl frapase. Şeful îşi manifesta foarte rar bunăvoinţa faţă de un angajat, iar amabilitatea cu care îi semnase cererea lăsa loc unei interpretări dintre cele mai pesimiste din partea lui D., care se simţi, într-o anumită măsură, mai degrabă concediat. Drept pentru care, timp de o săptămână, sentimentul inconfortabil al unei eventuale excluderi din serviciu persistase cu o intensitate relativ constantă, ce-i drept din ce în ce mai temperată pe măsură ce se apropia ziua revenirii la slujbă. Când intrase în clădire, D. semnase aproape cu bucurie condica de prezenţă, zicându-şi că, atâta timp cât numele său există încă acolo, totul era sub control. Chiar şi salutul prompt al gardianului de la poartă îl interpretă ca pe o reconfirmare a oportunităţii prezenţei sale pe statul de plată al Instituţiei. Respectul omului în uniformă care ponta zilnic chipurile a sute de funcţionari nu i se păru deloc contrafăcut, impresie care îl linişti oarecum, făcându-l să urce cu o consistentă doză de optimism cele cincizeci şi două de trepte până la etajul la care se afla biroul său. Ba chiar îşi permise extravaganţa de a introduce o fisă în automatul de pe hol, în ideea de a bea un pahar de ceai înainte de program, ca mijloc de reconfortare, lucru pe care D. nu-l făcuse niciodată până atunci. Ceaiul era o porcărie, dar D. îl savură cu un aer degajat, încercând, pentru prima dată de când lucra în Instituţie, să se conformeze alurii generale de plictis şi abulie care îi însoţea pe toţi Funcţionarii, în orice activitate ar fi făcut.

Biroul era neschimbat, în sensul că emana acelaşi aer de fundătură. Încăperea, topită de

căldură încă de la primele ore ale dimineţii, conţinea patru mici mese de lucru, înghesuite de-a lungul pereţilor văruiţi într-o culoare verzuie, pală, seacă. O fereastră îngustă oferea doar priveliştea zidului coşcovit al clădirii ce adăpostea registratura Instituţiei. Cerul putea fi văzut doar dacă îţi aplecai trunchiul peste pervaz şi priveai în sus. Un mic prăjitor de pâine, negru şi tăcut, se odihnea pe o masă aflată sub fereastră. O pală de vânt mişca câteva hârtii abandonate pe una dintre mese.

Nici unul dintre colegii lui D. nu venise încă. Nici măcar bătrânul T., mereu prezent înaintea tuturor. D. se aşeză la birou, deschizându-şi calculatorul. Aşteptă câteva secunde, privind absent harta oraşului agăţată pe peretele din faţa lui, de altfel singurul obiect care decora încăperea. Ori de câte ori o privea, D. îşi imagina un contur mult extins al oraşului, mărind virtual graniţele acestuia peste câmpurile din apropiere. Noul oraş ar fi încadrat în perimetrul său câteva păduri, culmile unor dealuri, dar n-ar fi trecut de cele două lacuri din preajmă. D. se gândise la necesităţile de agrement ale locuitorilor noului oraş. Un lac înconjurat de o junglă urbană era de neconceput. D. stabilise şi mărimea populaţiei, care ar fi trebuit să crească de la 350.000 de locuitori, câţi erau în prezent, la 1 milion. Această cifră i se părea ideală pentru un oraş care să nu fie nici o metropolă sufocantă prin dimensiunile enorme, nici cufundată în mediocritatea provincialismului. Noul oraş ar fi avut 5-6 canale de televiziune care să emită permanent, nu doar şase-şapte ore pe zi, cât funcţionau cele trei posturi actuale. Evident, măcar unul dintre noile canale ar fi trebuit să aibă o acoperire naţională, tocmai pentru a capta un interes cât mai larg asupra oraşului. Bineînţeles, magistralele unui metrou se aflau şi ele în planurile lui D., în viziunea acestuia ele definind noţiunea de oraş cu adevărat impozant. Numărul mediu

anual de turişti îl fixase la circa un milion. Luase ca reper Budapesta, Praga şi Viena, care absorbeau în fiecare an circa 4-5 milioane de turişti. Faţă de cifrele actuale, care consemnau doar 20.000 de turişti străini pe an, milionul dorit de D. părea o creştere imposibil de realizat. Nu şi dacă pe unul dintre dealurile care înconjurau oraşul s-ar fi aflat un imens complex de clădiri vechi, dominate de un palat imperial. Pentru că şi această iluzie arhitectonică sălăşluia în mintea lui D. ori de câte ori se îndrepta către casă, privind nemulţumit clădirile triste şi modeste de pe drum. Ei, cu un masiv palat imperial care să domine o urbe de un milion de locuitori, cu şase posturi de televiziune de largă audienţă, cu un metrou dezvoltat pe trei-patru magistrale, cu circa 30-40 de hoteluri de calitate, cu un aeroport internaţional deservind curse către douăzeci şi cinci de destinaţii europene, oraşul ar fi fost cu adevărat unul pe măsura aspiraţiilor nemulţumitului cetăţean D. Dar acest proiect grandios nu depăşea stadiul de fantezie lesne închisă în sertarul viselor deşarte. D. revenea mereu la realitate, cu o notă de regret, şi ea repede alungată de problemele cotidiene cu care se confrunta în cadrul vastei Instituţii.

La fel se întâmplă şi în acea zi, când telefonul de pe biroul său sună strident şi o voce ştearsă întrebă de domnul T. Răspunsul lui D. fu alambicat, neştiind dacă să spună că acesta venise, dar lipsea temporar din birou, sau, pur şi simplu, să recunoască faptul că, deşi trecuse mai bine de o oră de la începutul obişnuit al programului, T. nu călcase încă pragul Instituţiei. Anonimul de la capătul celălalt al firului închise convorbirea înainte ca D. să aibă prezenţa de spirit de a întreba, totuşi, cu cine vorbeşte. Timiditatea şi lipsa de coerenţă în dialog ale lui D. erau proverbiale. D. îşi căuta cu greu cuvintele, mai ales când se afla pus într-o situaţie neprevăzută. Spontaneitatea nu era deloc punctul său forte. Gândindu-se la

telefonul care-l buimăcise, D. îşi aminti din nou de izolarea în care fusese treptat abandonat de către Şef. Când se angajase în Instituţie, D. avea planuri mari, bazate pe un entuziasm cât se poate de legitim. A fi numit consilier de rangul trei la Departamentul Economic reprezenta de departe un motiv de amplă mândrie. Câteva zile după angajarea în funcţie, D. arborase un aer sobru, important, păşind cu o anumită gravitate printre ceilalţi umili slujbaşi. Preocupat de ideea de a da un randament cât mai bun, D. începu o lungă documentare vizavi de ceea ce presupunea activitatea sa de consilier economic. Rapoartele către Şef le întocmea în cel mai scrupulos mod cu putinţă, lucrând la ele acasă, până târziu în noapte. Chiar dacă Şeful citea în diagonală zecile de pagini scrise mărunt, fără să aibă nici o reacţie notabilă, D. nu încerca sentimentul inutilităţii. Dimpotrivă, continua să-şi bombardeze superiorul cu alte materiale, şi mai voluminoase. În speranţa că măcar câteva dintre ideile sale expuse în tomurile furnizate săptămânal vor fi preluate de către Şef şi, cine ştie, poate chiar puse în practică, D. aşteptă nerăbdător în micul său birou, croindu-şi un piedestal pe care încă nu avea curajul să se urce. Dar, după doi ani de muncă migăloasă, D. nu mai fusese căutat aproape deloc de către Şef. Dacă, la început, la fiecare două zile, intra în biroul acestuia, unde discutau diferite subiecte administrative, de vreo şase luni D. era ignorat cu desăvârşire. La început ţâfnos şi revoltat, D. a început să se lase cuprins de o dulce-amară resemnare, gândindu-se că, deşi nu mai este băgat în seamă, măcar nu va mai trebui să muncească în halul în care o făcea înainte. Nu-şi putea, totuşi, explica această cădere în dizgraţie, ştiind prea bine că eforturile sale de a menţine ridicat standardul calitativ al muncii sale nu erau mai prejos decât ale altor Funcţionari, cu atât mai mult decât ale celor doi nou veniţi. Şi, astfel, de circa o jumătate de an,

D. trăia sentimentul că plafonarea şi rutina, despre care credea că nu le va cunoaşte prea curând în Instituţie, reuşiseră să se insinueze adânc în programul său zilnic. Nimic nu i se părea mai găunos, mai umilitor şi mai blestemat decât o slujbă în care mimai munca intelectuală. Asemăna totul cu o masturbare nesfârşită, lesne obositoare de creier şi ducând la o epuizare fizică şi psihică mult mai drastică decât actul sexual în sine. Doar discuţiile cu ceilalţi colegi de birou, B. şi N., mai reuşeau să-l consoleze. N. fusese cândva în graţiile Şefului, dar, cine ştie prin ce conjunctură, fusese tras pe linie moartă cu mult timp în urmă. De altfel, el chiar îl avertizase pe D. de o posibilă repetare a acestui lucru în cazul său. Şi iată că prezicerile lui N. s-au adeverit, din păcate pentru marile ambiţii ale lui D. Totuşi, încă spera ca, măcar în ceasul al doisprezecelea, Şeful să revină la sentimente mai bune faţă de el şi să-i aprecieze abilităţile prea puţin scoase la lumină. În această aşteptare se afla zi de zi D., iar în vederea atingerii acestui obiectiv încerca să-şi conserve energia intelectuală, făcând doar activităţi minore, de rutină. Îşi asumase exilul în categoria expiraţilor, sperând în marea revenire. Nimic nu-l ajuta în direcţia asta, dar D. ştia că poate conta pe potenţialul imens al încăpăţânării sale de a lupta cu morile de vânt şi de a nu recunoaşte, sub nici un chip, că se afla pe panta alunecoasă a ratării.

D. nu-şi putuse niciodată explica succesul unor indivizi precum M. Arivist, lipsit de scrupule, uns cu toate alifiile, mereu prezent în mijlocul oricărei întâmplări care i-ar fi fost utile pentru construirea imaginii, M. devenise un personaj detestat de către Funcţionari, ironizat pe ascuns şi catalogat drept un clovn cameleonic. E posibil ca multe dintre mormăielile şi nemulţumirile spuse în şoaptă să fi ajuns şi la urechile lui M., dar, chiar dacă s-ar fi întâmplat acest lucru, sigur nu l-ar fi deranjat. Dimpotrivă, ar fi avut confirmarea că, fără

îndoială, oamenii din jur nu merită nici o preţuire, cârcoteala lor fiind un motiv limpede de a-i supune unor permanente remarci zeflemiste. Totuşi, M. aplică, cu mai mult sau mai puţin succes, unele tehnici şi tactici securiste, având grijă să se informeze despre felul în care lumea gândea despre el. Chiar dacă nu află mare lucru, puţinele informaţii care îi parveneau îi alimentau vanitatea, gândindu-se că nu degeaba oamenii îşi bat capul cu el. Expresii de genul „pupincuristul M.“ sau „sclavul M.“ mai răzbăteau pe ici, pe colo, savurându-le aproape masochist. Din acest punct de vedere, M. era un securist atipic, unul căruia îi plăcea să fie băgat în rahat de către cei din jur, spunându-şi că este preţul plătit parvenirii, preţ asumat şi niciodată redus. Deseori luat peste picior de către Şef, M. îşi continua netulburat calea împlinirii sale machiavelice, cu o ambiţie de invidiat. Până când chiar reuşi să smulgă din partea Şefului o anumită apreciere a stilului său de a accede în cercurile puterii.

D. se gândea că nu va putea aplica vreodată acest model de succes carieristic. Deşi avea şi el o anumită doză de servilism combinată cu minuscule urme de ambiţie, nu credea că s-ar fi pliat pe forma brevetată de M. Interiorizat şi morocănos, D. nu putea în ruptul capului să preia din agitaţia perpetuă şi insistenţa de a se face cunoscut, specifice lui M. Ciudat, deşi nu nutrea planuri de mărire, D. se simţea pe undeva frustrat. Se simţea nedreptăţit şi din cauza lucrurilor pe care nu le dorea. De pildă, deşi nu-şi dorise niciodată să devină pilot, D. avea în sufletul său o nemulţumire legată de faptul că nu este pilot. Sau că nu a fost niciodată în Caraibe, deşi nu i-ar fi plăcut deloc acolo. Paleta insatisfacţiilor generate de lucrurile nedorite, dar totuşi râvnite în ascuns, era una largă. Ce nu voia să recunoască D. era faptul că toate acestea reprezentau semnele unei derive personale, a lipsei unui obiectiv concret în funcţie de care să-

şi ghideze viaţa. Absenţa unui reper suficient de atractiv ca să-i capteze atenţia şi să-l facă să-şi direcţioneze parcursul personal către acesta începuse să fie resimţită tot mai acut de către D., care se ferea să identifice cu exactitate cauza frustrărilor sale. Îşi spunea că e prea devreme pentru a medita profund asupra unor astfel de lucruri. Mereu făcuse aşa cu orice situaţie care îi crease disconfort în viaţă. Amâna momentul în care să se gândească la soluţii. Ştia că trebuie să facă ceva, dar, pe de altă parte, îi plăcea să lase pentru mai târziu luarea unor decizii tranşante. Asta pentru că D. nu fusese niciodată apt pentru analize reci şi lucide. Ezitant, îi trebuia o zi întreagă pentru a se hotărî dacă să meargă la frizer sau nu. Nu avea nici o părere limpede, nu-şi exprima public nici o afirmaţie clară. Cântărea atent fiecare gând, luând în calcul toate variantele posibile de rezolvare a problemelor. Rezultatele erau previzibile. După îndelungi deliberări, lua decizia cea mai proastă, fapt care începea să-i macine încrederea de sine. Dar D. mergea mai departe, cu o piatră de moară legată de picior. Indecizia devenise a doua sa natură, iar el nu făcea nici un efort pentru a o risipi.

Poate că şi această trăsătură îl convinse pe D. că slujba din Instituţie îi este cea mai potrivită. Spaţiu al inactivităţii, al vorbelor în doi peri şi a unei totale lipse de viziune, Instituţia părea o gazdă primitoare pentru cei ca D. Îi primea la sânul său uriaş, oferindu-le perspectiva unui trai liniştit, anesteziat sub vrafurile de dosare nemişcate de ani de zile. În Instituţie, adevărata citadelă a birocraţiei, lentoarea procesului de luare a deciziilor reprezenta o regulă nescrisă, de la care nimeni nu se abătuse vreodată. Dincolo de această cutumă, exista o regulă supremă: incompetenţa directorială, transmisă, pe alocuri, şi subalternilor. Cu cât un director era mai lipsit de aptitudini, cu atât era mai trufaşă alura sa. Cei zece directori ai

Instituţiei confirmau pe deplin butada potrivit căreia în fiecare prost poţi vedea un viitor şef. Doar că ei depăşiseră de mult stadiul de potenţial, fiind foarte actuali şi foarte prezenţi în viaţa Instituţiei, desfăşurându-şi în voie incomensurabilele resurse de incompetenţă. Deranjant pentru orgoliul lui D. era faptul că majoritatea directorilor erau de aceeaşi vârstă cu el sau poate chiar mai tineri. A fi condus de un idiot mai în vârstă ar fi fost o postură tolerată de către D., dar ipostaza de a se face preş în faţa unor inşi tineri era inacceptabilă.

Aparatul de conducere era secondat de un corp de consilieri format din funcţionari docili şi în stare să facă orice pentru a se remarca în faţa Şefului. Iar în categoria lui „orice“ intra o gamă largă de intrigi şi lovituri de culise dintre cele mai mizerabile. De asemenea, D. nu-şi putea explica defel apetenţa consilierilor pentru atingerea celor mai favorabile posturi de pupat dosul Şefului. I se părea o întreprindere stupidă, un ţel aflat sub nivelul demnităţii umane, o întoarcere la întunericul gândirii omului aflat în peşteră. D. nu se era deloc în relaţii bune cu grupul respectiv, fapt care-i complica poziţia în cadrul Instituţiei, deloc primitoare cu cei care nu se conformau ritualului general de adulare a Şefului.

Din indiferenţă, dar şi dintr-un minim spirit justiţiar, D. nu luase în seamă starea de spirit slugarnic care domnea în Instituţie. Rezistent la cizma şefilor, D. avea rareori accese de personalitate, frecvenţa lor fiind invers proporţională cu violenţa cu care se manifestau. Colegii îl avertizaseră nu numai că era penibil în frondele sale, dar şi că se expunea inutil în faţa atotputernicilor directori. În minusculul birou cufundat într-o aripă a Instituţiei, protestele lui D. răsunau doar cinci minute, după care el se calma, dezamăgit de lipsa de susţinere din partea celor din jur. Dându-şi seama de deşertăciunea atitudinii

sale, D. îşi relua cuminte locul la calculator, în aceeaşi poziţie aplecată şi concentrată asupra monitorului. Silueta se reintegra firesc în tiparul antropologic al încăperii, unde verticalitatea coloanei vertebrale nu făcea parte din anatomia funcţionarilor. Cu spatele îndoit, D. frământa apoi tastatura la nesfârşit, cotrobăind pe internet după tot felul de fleacuri, până reuşea să-l anihileze pe micul rebel trezit intempestiv de un acces de personalitate.

Această frână aplicată defulării îl făcea pe D. să conştientizeze tot mai mult statutul său de mică rotiţă dintr-un angrenaj care-l domina fără drept de apel. Supunerea prin inutilitate părea a fi politica de spălare a creierelor promovată de către mai marii Instituţiei. Orice iniţiativă era înăbuşită în faşă. Fiecare idee pusă pe tapet de către vreun funcţionar rătăcit era analizată rapid de către şeful său direct, primind invariabil un răspuns negativ. Maniera de respingere diferea de la caz la caz. Cu cât ideea era mai revoluţionară, cu atât funcţionarul care o emitea era izbit mai puternic de perete de către plutonul inchizitorial format din cei zece Directori. În schimb, dacă propunerea funcţionarului vădea semne de banalitate, nepunând în pericol stabilitatea aparatului de conducere, acesta era privit cu compasiune, luat uşor de mână şi evacuat din încăpere cu amabilitatea care se manifestă de obicei faţă de un individ cu minţile rătăcite. Sistemul de cenzură a oricărei inovaţii, a oricărei evadări din rutină, era foarte bine pus la punct şi dăduse rezultate de succes.

În superficialitatea lui, dublată de o vanitate bolnăvicioasă, D. căuta pripit oglinzi care să-i reflecte personalitatea într-o manieră mai mult sau mai puţin credibilă. De aici şi nevoia sa permanentă de a intra în contact cu diverşi oameni aparţinând unor elite intelectuale suficient de bine amplasate în luminile reflectoarelor mondene.

Lipsit de prieteni reali, D. căuta protecţia şi amiciţia virtuală a unor oameni pe care, fără îndoială, îi admira, deşi nu îi întâlnise niciodată. Aşa era şi cazul lui E., distins comentator politic, carismatică prezenţă pe canalele de televiziune, la vederea căruia D. devenea brusc atent, simţind că vorbele acestuia trezesc în el o admiraţie fără rezerve. Analistul politic avea harul de a vorbi în aşa fel încât nu putea fi contrazis de către nimeni, iar dacă cineva totuşi o făcea, era lesne pus în dificultate de replicile tăioase ale interlocutorului versat. Pe D. îl impresiona dexteritatea verbală a domnului E., cu atât mai mult cu cât, pentru el, exerciţiul discursului public reprezenta o corvoadă pe care o evita cu dârzenie. O rafală de talk-show-uri politice manifestată plenar pe durata unui singur weekend grăbi intenţia lui D. de a lua legătura cu simpaticul domn E. Alese calea cea mai la îndemână, concepând o timidă abordare prin intermediul emailului. D. miza pe o bogată corespondenţă ulterioară acestui prim mesaj, schimb epistolar menit a-i da impresia unei prietenii la cataramă cu domnul E. Spre plăcuta sa surprindere, magul televiziunii îi răspunse la prima misivă electronică, acceptând ideea unei corespondenţe.

Entuziasmat, D. scrise un al doilea mesaj, în care, cuprins de frenezie, expuse o întortocheată istorisire a evenimentelor care i se întâmplaseră în ultima vreme. Apoi dormi foarte liniştit, mulţumit de spovedania făcută unui personaj căruia ar fi fost în stare sa-i pună pe tavă informaţii despre întreaga sa viaţă. Trăia un sentiment cu totul nou. În foarte scurt timp, găsise în persoana domnului E. un imens receptacul al frustrărilor şi aşteptărilor sale. Un duhovnic inteligent, influent, carismatic. Lipsa contactului vizual, a oricărei apropieri concrete între cei doi, facilita liantul emoţional pe care D. intenţiona să-l dezvolte la distanţă, doar prin intermediul tactil al tastelor. Seri la rând, D.

mitralia tastatura computerului, manifestându-şi fără oprelişti logoreea scriptică. Apoi ieşea la o scurtă plimbare pe străzile întunecate ale oraşului, într-o siestă a intelectului epuizat de copiosul ospăţ epistolar. Însă zilele treceau şi domnul E. se încăpăţâna să tacă. Nici un mesaj de răspuns nu răzbătea de la capătul reţelei de internet. Siguranţa interioară se fisura tot mai adânc, iar locul misivelor paşnice a fost luat de mesaje interogative, în care D. cerea imperativ lămuriri din partea lui E. vizavi de inexplicabila sa tăcere. Se simţea trădat şi părăsit, puternic jignit în amorul propriu. Desăvârşita linişte care învăluia persoana domnului E. întruchipa o insultă de neiertat la adresa deschiderii pe care D. o manifestase în monologul său. Faptul că domnul E. nu apăruse în ultimul timp pe ecrane îi mai aduse lui D. o rază de speranţă. „Probabil că e plecat în vacanţă. E de înţeles că nu are timp de mine“, gândi acesta, relaxându-se într-o oarecare măsură. Dar palida consolare nu ţinu multă vreme. În sfârşit, un email veni din partea domnului E. şi lămuri întreaga poveste într-un mod catastrofal. Domnul E. îi spunea concis, sec, dar elegant, că nu agrea deloc ideea unei relaţii epistolare în alb. Şi că nu e dator să-i dea explicaţii pentru tăcerea lui. Şi că îi urează succes.

Concizia răspunsului domnului E. trăda influenţa mediului germanic în care trăise ani buni. Dar asta era o observaţie subsidiară, pe care D. o făcu preţ de câteva secunde, în timp ce scrâşnea din dinţi în faţa computerului, recitind la nesfârşit sentinţa ce părea irevocabilă. Dezarmat, resemnat, D. nu făcu nici un efort de a se opune tentaţiei de a plânge pe un scaun din colţul bucătăriei. Periodic, D. îndeplinea un adevărat ritual al plânsului, declanşat de motive dintre cele mai diverse. Îl considera un exerciţiu purificator, o primenire binevenită pentru un sistem nervos îmbâcsit de o paletă largă de noxe. Evident, nu prima această

trăsătură, de nuanţă medicală a actului lacrimogen, dar D. o lua întotdeauna în calcul. Ceea ce definea însă cu tărie lungile sale hohote de plâns era încărcătura lor emoţională. Efuziunile lacrimale se îndesiseră pe măsură ce membrii familiei sale se împuţinaseră de-a lungul anilor. Rememorarea unor scurte amintiri despre aceştia se întâmpla uneori premeditat. D. îşi programa secvenţele de tristeţe aşa cum un om de afaceri îşi fixează şedinţele consiliului de administraţie. Cu timpul, sesiză că numărul lor începea să-l depăşească pe cel al trăirilor fericite, constatare care nu-i produse nici un fel de îngrijorare, aşa cum s-ar fi putut crede. D. devenise un ins trist, melancolic şi pesimist, iar această stare generală o aprecia ca fiind firească şi pozitivă pentru moralul său. Mai mult, era ferm convins că stările depresive consumă mult mai puţină energie decât accesele de exuberanţă şi entuziasm. Iar un consum minim de energie însemna, în opinia sa, o şansă în plus pentru a-şi conserva existenţa. Pentru că, mai mult decât orice, asta îşi dorea D.: să fie la fel de lent biodegradabil ca un bidon de plastic. Un soi de formolizare prin minimizarea oricărei manifestări interioare şi exterioare. În demersul său de economisire a resurselor, D. mergea până la a rosti propoziţii reduse, cuvinte pe trei sferturi, interjecţii deseori greu descifrabile. Existau perioade semnificativ de lungi în care toată relaţia verbală a lui D. cu exteriorul se rezuma la un mormăit la care schimba doar tonalitatea, în funcţie de dispoziţia în care se afla. Această restricţionare voluntară a verbalului atrăsese după sine o defulare prin intermediul scrisului. D. descoperise capacităţile socializatoare ale internetului, cu multiplele sale canale de comunicare online. Ore în şir, D. revărsa asupra tastelor avalanşa de cuvinte zăgăzuită de embargoul impus manifestării orale. Cu îndemânarea unui telegrafist interbelic, D. desfăşura pe monitor ample fraze, îngrămădite

în straturi de cuvinte care nu spuneau mare lucru, dar cel puţin îi permiteau să-şi golească creierul de balastul gramatical care căpătase dimensiuni apăsătoare. În scurt timp, D. devenise o vedetă a chatului virtual, dezvoltându-şi alura misterioasă a unui tip erudit, care supunea în genunchi orice rival într-ale conversaţiei semidocte. Nu dură foarte mult şi D. captă atenţia unor interlocutoare la fel de palpabile ca şi vidul dintr-o cutie a milei din Glasgow. Dialogurile surdo-mute purtate doar la nivelul web îi aduse lui D. şansa unei întâlniri cu una dintre aceste partenere de confesiuni virtuale. După îndelungi tatonări, care arătau o adâncă timiditate de ambele părţi, D. fixă, în sfârşit, o întrevedere cu o tipă ce pretindea că are calităţi îndeajuns de interesante pentru a sensibiliza un ins înţepenit în coconul său. D. se prezentă la întâlnire cu o jumătate de oră mai devreme, timp în care, socotea el, va putea bea numărul ideal de beri pentru a conferi prezenţei sale curajul şi atitudinea pretinse în conversaţiile de pe net.

Întrevederea începuse neaşteptat de bine pentru D., acesta dovedind o volubilitate de zile mari, reuşind să emită un număr semnificativ de jocuri de cuvinte care păreau a face deliciul partenerei de dialog. Entuziasmat de debutul în trombă, în care tânăra S. dădea impresia că este cu garda jos şi în curând va fi doborâtă prin knockout de un debit verbal violent, D. se şi vedea învingător în duelul flirtului. Poate că şi cele două sute de grame de coniac ieftin băute pe nerăsuflate cu cinci minute înainte de sosirea tinerei avuseseră rolul lor în această ecuaţie a succesului facil. Cert este că, după începutul furtunos în care reuşise să-şi transforme partenera într-un receptor docil al bancurilor răsuflate, D. fusese cuprins de o moleşeală care-i limitase masiv inspiraţia. Pe fondul acestei pierderi de busolă, S. recâştigase teren într-o măsură apreciabilă, punându-i câteva

întrebări punctuale, cărora D. nu reuşea deloc să le priceapă sensul. Reacţia sa îngreunată de alcool căpăta accente jenante, lucru lesne remarcat de către o S. tot mai stăpână pe situaţie, poziţie care îi conferea un evident aer de superioritate, manifestat printr-un rânjet permanent şi o mijire elocventă a ochilor din spatele lentilelor groase ale ochelarilor. S. se arăta interesată mai ales de profesia lui şi ultimele lecturi care eventual îi încântaseră existenţa, subiecte care-i displăceau categoric unui D. tot mai confuz în replici. Totuşi, aşa alambicat cum decurgea conversaţia, D. trezise un anume interes pentru S., stare de spirit care se concretizase în final în invitaţia de a merge împreună într-un club. D. primi cu oroare iniţiativa fetei, mai ales că simţea tot mai acut recăpătarea lucidităţii postbahice, lucru deloc încurajator pentru dispoziţia de a se deplasa în altă parte decât acasă. Acceptă totuşi, mai ales pentru că simţurile care i se trezeau treptat captaseră o nuanţă de parfum ce prevestea o seară plină de promisiuni cu tentă erotică. La asta se adăuga şi vizionarea pentru scurt timp, în momentul ieşirii din bar, a fundului şi sânilor lui S., zone erogene aflate în topul motivaţiilor excitante pentru D. Una peste alta, trebuia să admită că de la răceala monitorului de acasă până la fierbinţeala ce se ghicea sub bluza mulată a lui S., drumul meritase a fi străbătut, fie şi cu preţul unei absenţe nocturne de la domiciliul stabil al înăcririi sale. Prestanţa lui D. în club fuse lamentabilă, zgomotul puternic sugrumând şi puţinele vorbe pe care ar fi fost capabil să le spună. În plus, făcuse greşeala de a încerca să revină la euforia declanşatoare de elocinţă bând cu frenezie două cockteiluri. Băuturile puseră capac mobilităţii sale fizice şi psihice, transformându-l într-un cuier şchiop, sprijinit de un perete întunecos al clubului, asupra căruia reflectoarele stroboscopice ejaculau periodic stropi de lumină verde-albăstrui. S. fusese absorbită de vârtejul

creat în ringul de dans, dispărând pentru o vreme din câmpul vizual al lui D. Reapăru brusc, chiar atunci când D. încerca să distingă ceva din spusele eliptice ale unui hippiot tomnatic rătăcit la tejgheaua barului. Cu toată înceţoşarea ce-i stăpânea percepţia mediului dimprejur, D. pricepu în privirea fetei că următorul pas, solicitat imperativ, era consumarea unui act sexual în condiţii urgente. D. nu se opuse arestului preventiv exprimat prin mâna fermă a lui S. care-i frământa braţul în drum spre ieşirea din club. Nu reacţionă negativ nici la muşcătura pe obraz aplicată în taxiul care-i ducea naiba ştie unde. De fapt, află în cele din urmă destinaţia, dar informaţia nu mai prezenta nici o importanţă în condiţiile în care S. era perfect goală în faţa lui, iar el nu reuşea încă să-şi dea seama dacă şliţul pantalonilor săi era compus din nasturi sau fermoar. Dilema nu dură prea mult, S. fiind o expertă în descarcerări de membre prinse în capcane croitoreşti. Ceea ce urmă nu însemnă o saga a artificiilor sexuale, ci mai degrabă un haiku al stângăciilor intime, creat foarte precoce de către D.

Penibila postură postcoitum fuse însă scurtată de căderea lui S. într-un somn adânc, fapt care-i permise lui D. să părăsească rapid câmpul de luptă pe care fusese învins fără drept de apel. Aerul rece al nopţii îi aduse moralul la o treaptă superioară, liniştea oraşului şi figurile calme ale unor câini vagabonzi temperându-i uşoara iritare a insuccesului. Pe la jumătatea drumului spre casă, D. reuşise să cadă la un acord cu orgoliul său rănit, supunându-l unui tir de dogme morale care-i anihilaseră acestuia răbufnirile atavice. Elementul central pe care pivota întreaga pledoarie a conştiinţei lui D. era reprezentat de deşertăciunea actului sexual care, din fericire pentru buna creştere a sa, nu se consumase, tehnic vorbind. Iar dacă tehnic nu se întâmplase nimic, dacă penisul nu efectuase nici măcar o mişcare de penetrare a

vaginului, nici o expertiză de specialitate pe care conştiinţa lui D. ar fi comandat-o nu ar fi putut dovedi că intromisiunea ar fi avut loc. Prin urmare, D. nu săvârşise, de facto, nici o faptă imorală. Sigur, putea fi judecat pentru tentativă de erodare a stimei de sine prin consimţirea la un act sexual facil şi cu certe conotaţii frivole. Dar, să fim serioşi, nici un juriu obiectiv nu ar fi acordat o pedeapsă prea aspră pentru o astfel de palidă încălcare a principiilor morale. De fapt, prin toată această întortocheată pledoarie, D. încerca, în stilul său propriu, să-şi acopere neputinţele cu un strat consistent de ipocrizie. Pretinsul său recurs la moralitate era o practică veche, care de-a lungul timpului îşi pierduse mult din credibilitate, tocmai din cauza utilizării sale în situaţii vădit viciate de subiectivism. Aşa că, şi în acea seară, D. izbuti cu greu să-şi anihileze insatisfacţia ratării unei experienţe erotice ce promitea a fi plasată la un rang superlativ.

Tramvaiul străbătea străzile întunecate ale oraşului, scârţâind metalic la curbele mai strânse. D. privea trotuarele pustii, descoperind din loc în loc câte un trecător grăbit sau, dimpotrivă, câte un chefliu întârziat care abia bâjbâia drumul spre casă. Peisajul era pe gustul lui D., la fel şi atmosfera din tramvaiul aproape gol. O pereche de tineri ocupa locurile din faţă, iar la mijloc dormita un bărbat în vârstă, sprijinit cu capul de geam. Aflat pe un scaun din spatele tramvaiului, D. putea să contemple totul fără a fi văzut. O perspectivă ideală pentru cineva care nu suportă să fie în centrul atenţiei, preferând anonimatul unui observator tăcut şi discret. Agorafob, D. se strecura pe lângă ziduri, privind în jos şi încercând să se gândească la orice ar fi putut să-i distragă atenţia de la oamenii din jur. Cel mai adesea îşi imagina că traversează un tunel lung şi întunecat, eventual

că merge de-a lungul unei nesfârşite ţevi de canalizare adânc îngropate într-un subteran umed şi slab luminat. Cel mai rău lucru care i se putea întâmpla lui D. ar fi fost să fie recunoscut de un coleg sau un amic care să-l oprească şi să încerce să intre în vorbă cu el. Imediat, D. intra în panică, fiind brusc scos din itinerariul său de şobolan. Odată revenit la lumina agresivă a realităţii, toată liniştea interioară atât de dificil construită de imaginaţie, D. clipea des din ochi, bâlbâindu-se şi înroşindu-se, având senzaţia clară că toată lumea aflată pe stradă îl priveşte şi parcă aşteaptă de la el să se comporte într-un anumit fel, evident total nepotrivit modului său de a fi.

Tramvaiul puse o frână bruscă, reuşind să-l trezească pe bărbatul care moţăia. Tinerii comentară ceva şi apoi râseră. D. îşi ridică privirea, descoperind deasupra geamului un afiş reprezentând harta transportului în comun din Berlin. Liniile riguros trasate, în diferite culori, specifice fiecărui tip de mijloc de transport, dădeau întregii imagini alura unui plan bine structurat. D. deveni atent. Se ridică de pe scaun, privind mai îndeaproape harta multicoloră. Citi în şoaptă numele staţiilor de pe o linie de metrou: Hauptbanhof, Oranienburger Tor, Weinmeisterstrasse, Alexanderplatz, Markisches Museum. Apoi, o linie de tramvai: Hermannplatz, Mehringdamm, Mockernbrucke, Kleistpark. Sonoritatea germanică răsuna sec şi totodată fascinant pentru D. Rostirea fiecărui nume o făcea lent, ca degustarea unui vin preţios din care nu vrei să pierzi nici o picătură. D. privi în jur, asigurându-se că nimeni nu se uită la el. Apoi, cu un gest rapid şi precis, scoase harta de plastic din ramă, strecurând-o în interiorul servietei. Cuprins de o emoţie inexplicabilă, dar înviorătoare, D. se apropie de uşa tramvaiului, privind cu nerăbdare spre staţia care se apropia. Coborî precipitat, trăind sentimentul unei vinovăţii pe care o consideră

îndreptăţită, dar imediat risipită de bucuria ascunsă a posedării unui trofeu dorit într-un mod atât de imprevizibil. D. zâmbi când tramvaiul trecu hodorogind pe lângă el, îndepărtându-se în noapte. Păşi vioi pe trotuarul la capătul căruia îl aştepta locuinţa sa cufundată în întuneric, tăcută şi docilă. Trecu pe lângă un chioşc încă deschis, în vitrina căruia zări covrigi polonezi, preferaţii săi. Ezită câteva clipe, dar cedă apoi poftei, fiind prea euforic pentru a o mai putea ţine în frâu. Comandă unul, dar aproape imediat ceru doi. Îşi aşeză servieta pe mica tejghea a chioşcului, deschizând-o pentru a-şi căuta portofelul. Ivit din întuneric, un individ îi smulse servieta, luând-o la fugă pe o alee mărginaşă. D. făcu câţiva paşi spre acea direcţie, dar se opri, dându-şi seama că se aventurează într-o zonă străină oricărei obişnuinţe. Se întoarse spre chioşc, din care vânzătorul dădea din cap, compătimitor. D. se scormoni prin buzunare, plăti covrigii cu ceva mărunţiş şi plecă spre casă, confuz şi foarte întristat. Departe de chioşc, pe trotuarul pustiu, scrâşni printre dinţi „Ţară de rahat!“, ca o eliberare tardivă, dar, totuşi, benefică pentru starea sa de spirit, puternic afectată de incident. Pierderea servietei nu ar fi însemnat mare lucru dacă aceasta nu ar fi conţinut minunată hartă a transportului în comun berlinez. D. îşi imaginase deja cum s-ar fi întins pe canapeaua din sufragerie, unde, la lumina discretă a lampadarului, ar fi studiat în tihnă ramificaţiile atent calculate ale tramvaielor, autobuzelor şi metroului din Berlin. Desigur, totul s-ar fi desfăşurat în compania dulce şi tonifiantă a covrigilor polonezi, o delicatesă cum nu se poate mai potrivită lecturii plănuite de către D. Înciudat, grăbi pasul, sătul de acest oraş nenorocit, care-l dezamăgea cu fiecare zi în care îi dăruia o parte prea însemnată din inteligenţa sa. Un oraş aflat departe de idealul imaginat, un ideal care, iată, se contura tot mai precis şi prin intermediul acelei mici hărţi a Berlinului.

Ajuns acasă, D. îşi schimbă hainele fără grabă, aşezându-le meticulos pe spătarul scaunului din dormitor. Intră în bucătărie, deschizând frigiderul pentru câteva secunde, timp suficient pentru a-şi da seama că nu are mai nimic de mâncare. Reveni în dormitor, întinzându-se pe pat şi aprinzând o mică veioză aflată pe noptieră. Privea în tavan, cu mâinile încrucişate pe piept, o poziţie preferată ori de câte ori se simţea obosit. Nu era deloc mulţumit de sine. O nouă zi trecuse şi se încheiase cum nu se poate mai prost. Niciodată nu fusese prădat, aşa că senzaţia pe care o încerca era una dintre cele mai ciudate. Dar, dincolo de temporarul disconfort dat de tâlhăria căreia îi căzuse victimă, D. avea o insatisfacţie devenită cronică. Principala sa cauză era lipsa oricărui plan privind viaţa lui. Avea impresia limpede că zilele trec fără să facă nimic, fără să poată începe şi duce un lucru până la capăt. Îşi aminti de caietele în care, mai tânăr fiind, îşi nota în detaliu programul fiecărei zile, pe care îl respecta întru totul. De când lucra însă în Instituţie, îşi pierduse obiceiul care-l ajutase să-şi structureze viaţa într-un mod cât de cât eficient. Nu era nimic surprinzător în această involuţie, ţinând cont de labirintul Instituţiei care nu ducea în altă parte decât în fundăturile regresului şi resemnării. Haosul coordonării departamentelor, omniprezenta umilire a funcţionarilor, prostia promovată la rang de strategie de management conlucraseră încet, dar sigur, la anihilarea oricărei urme de previzibilitate a activităţilor. Nimeni nu ştia cui folosesc actele întocmite, dacă o cerere ajunge acolo unde trebuie, dacă un dosar se va regăsi cândva în arhivă sub un anume indicativ sau va dispărea pentru totdeauna, pierdut pe traseul întortocheat dintre birouri. Incertitudinea generată de către atmosfera din Instituţie se transferase, iată, în viaţa personală a lui D., guvernând-o tot mai agresiv şi cu o tendinţă dictatorială evidentă.

D. se ridică din pat, plimbându-se uşor agitat prin încăpere. Da, iată soluţia pentru ieşirea din mlaştina în care se afunda zi de zi: planificarea riguroasă, analizarea microscopică a lucrurilor, oamenilor şi întâmplărilor. Dezordinii invadatoare din jurul său trebuia să îi opună ordinea unui univers propriu. Acolo, în micul său for interior, noua lume pe care urma să o clădească avea rolul de a fi alternativă celei reale, agresive şi îngălate. O lume în care să nu fie loc pentru monstruozităţi birocratice precum Instituţia, o lume în care inteligenţa şi raţiunea să fie suverane, iar seriozitatea, modestia şi onestitatea lui să fie recunoscute şi respectate.

A doua zi, înviorat de ideea din ajun, D. păşea mult mai sigur pe pavajul străzilor din oraş. Intră într-un anticariat, aşa cum obişnuia să facă cu mult timp în urmă. Regăsi atmosfera calmă, cu parfum retro şi un anumit lustru intelectual, lucruri care-l făcură să se simtă bine. Răsfoi fără grabă câteva cărţi, privi un tablou, cercetă o vioară. Dintr-un colţ, un teanc de ilustrate poştale îi atrase atenţia. Le privi pe rând, descoperind farmecul mesajelor scrise pe verso în anii ’50 - ’60. D. fu intrigat de o carte poştală alb-negru, înfăţişând o stradă în lumina unui soare blând de toamnă. O întoarse şi citi pe spate un înscris în româneşte, „Toate gândurile de bine din Berlin – 15 septembrie 1980“. D. privi din nou fotografia. Ceva din atmosfera redată îl atrăgea şi-l îndemnă să o studieze mai atent. O cumpără şi plecă spre casă, gândindu-se că nu va mai avea ghinionul de a fi prădat şi de această dată.

Seara târziu, D. se aşează la birou, aprinzându-şi lampa de studiu. Căută într-un sertar şi extrase de acolo o lupă pe care o folosise în vremurile în care era pasionat de filatelie. Pe strada din fotografie se aflau patru maşini, trei parcate lângă trotuarul din dreapta, cealaltă pe sensul opus. De-a lungul străzii, D. identifică şapte clădiri, dintre care una

părea a fi depozitul unei firme. Cu ajutorul lupei, D. reuşi să citească firma de pe clădire: „Kolonien Kirschen Import Export“. Celelalte clădiri aveau trei-patru etaje. Pe trotuare era puţină lume. O pereche de tineri, o femeie împingând un landou, un bărbat îmbrăcat în loden. Unsprezece copaci, probabil tei, se aflau pe dreapta, şapte pe stânga. În depărtare se vedeau alte clădiri, într-o imagine difuză. Cercetând mai atent fotografia, D. descoperi chipul unei femei la fereastra etajului trei al uneia dintre clădiri. Părul îi era blond, lung, iar femeia părea a fuma, sprijinită de pervaz. Un colţ al perdelei, umflat de o adiere, era şi el vizibil. D. puse lupa pe masă, sprijinindu-se de spătarul scaunului. Aşeză cartea poştală pe un teanc de cărţi, apoi se întinse pe pat, constatând că pendula din perete indica o oră târzie. Nu îi era deloc somn. Aprinse veioza de pe noptieră. Se întoarse pe o parte, privind spre biroul unde lăsase cartea poştală. Ceva din acea fotografie îl fascinase. Să fie chipul femeii care fuma lasciv în colţul ferestrei? D. zâmbi, uşor emoţionat de frivolitatea acestui gând. Se ridică iarăşi, revenind la birou. Căută atent pe verso-ul ilustratei. Konig Strasse, aşa se numea strada surprinsă în imagine. Cu acest amănunt întipărit în minte, D. se culcă, aşteptând o nouă zi pe care să o petreacă în nisipul mişcător al Instituţiei.

Apropiindu-se de Instituţie, D. simţi cum îl cuprinde o greaţă profundă. Privi spre gardieni, spre mărunţii funcţionari care se grăbeau să intre pe poarta înaltă a clădirii şi simţi nevoia de a vomita pe zidurile coşcovite ale acesteia. Ferestrele păreau mai întunecate ca oricând, iar acoperişul stătea parcă să cadă peste toată şandramaua. Dincolo de toate, o dimineaţă mohorâtă, cu un cer vătuit, îşi desfăşură amplu aerul închis, de purgatoriu dezafectat. D. intră în

clădire fără a mai căuta privirea gardienilor, pentru a-i saluta. Se izbi fără să vrea de un alt funcţionar, care se scuză interminabil, mult după ce D. se îndepărtă de el. Umilinţa acestuia îl îngreţoşa şi mai tare, tot mai convins că locul său nu ar trebui să mai fie acolo.

În birou îl întâmpină o atmosferă încărcată. Domnul T. abia îl privi pe deasupra ochelarilor, mormăind ceva nedesluşit. Celălalt ocupant al încăperii, B., fuma agitat în dreptul ferestrei deschise. Imediat, îi aduse la cunoştinţă lui D. că este căutat peste tot de către Şef. D. îi spuse că întârzierea sa avea cauze obiective, dar vorba îi fu tăiată imediat de sunetul telefonului. La capătul firului, secretara Şefului îi ordonă scurt să vină imediat în biroul acestuia. Brusc timorat, D. îşi luă agenda şi plecă grăbit. Trecu de anticameră şi intră în biroul Şefului căutând să aibă o mână relaxată, însoţită de un salut sprinten, de om hotărât să înceapă ziua cu o dăruire totală faţă de muncă. Şeful nu-i răspunse la salut, privind încruntat câteva hârtii pe care le răsfoia în grabă. Apoi luă un dosar dintr-un teanc aflat pe masă şi îi arătă o pagină lui D. „Ţi-am spus de şapte ori să refaci calculele! Le-ai greşit şi de data asta!“, strigă Şeful, aşezându-şi mai bine ochelarii pe nas. D. nu avu replică şi-şi privi confuz superiorul. Care nu-i acordă şansa unei cântăriri îndelungate a răspunsului şi-i spuse scurt: „De mâine te muţi la Registratură. Eşti liber“. D. se ridică, făcu stânga-mprejur şi ieşi din birou cu capul plecat. Refăcu traseul prin faţa secretarei care muşca dintr-un măr, cu poftă, şi intră în biroul în care colegii păstraseră aceeaşi mină nepăsătoare.

Fără o vorbă, D. îşi strânse puţinele lucruri pe care le ţinea prin sertare şi ieşi la fel de tăcut precum intrase. Nimeni nu făcu vreun gest pentru a-l întreba despre ce se întâmplase. De altfel, D.

nici nu aştepta aşa ceva, tot ce îşi dorea era să plece cât mai repede de acolo. Perspectiva de a lucra la Registratură o percepea ca pe o pedeapsă eliberatoare, ca pe un final îndelung aşteptat, dar chinuitor de greu sosit. Da, acolo va cunoaşte suprema umilire, acolo va fi lagărul exterminator al oricăror aspiraţii şi ambiţii. Cel puţin amăgirea că încă mai este un om util Şefului dispăruse definitiv, iar acest lucru i se părea a fi câştigul cel mai important din drastica retrogradare. Nici nu mai stătu să analizeze motivele pentru care fusese demis. Era limpede că se afla pe lista neagră de multă vreme, iar datul afară nu fusese decât o chestiune de timp, probabil amânată tocmai datorită faptului că Şeful uitase de el, şi doar o eroare a lui D. combinată cu o toană a Şefului aduseseră din nou pe tapet ideea destituirii. Îşi imagina că ceilalţi funcţionari consilieri îşi frecau mâinile de bucurie, zâmbeau superior şi comentau pe la colţuri despre rapida execuţie a condamnatului D. Însă el nu îşi făcea iluzii în privinţa unei eventuale solidarizări cu persoana lui venite din partea pupincuriştilor atât de ataşaţi Şefului suveran. Ba chiar se gândi că, dacă ar fi existat câteva cuvinte de consolare din partea acelui grup, ele ar fi fost atât de îmbibate cu lacrimi de crocodil încât ar fi trăsnit de la o poştă a ipocrizie râncedă, lucru de care D. se lipsea cu mare bucurie.

Pe drumul spre Registratură, D. îşi recăpătă culoarea în obraji, chiar simţind o dorinţă aproape masochistă de a vedea cât de mult poate să decadă. Există o savoare a promiscuităţii profesionale, a bălăcirii în noroiul adânc al deziluziilor în care D. voia să se înfunde cât mai pătrunzător, tocmai pentru a vedea dacă există cu adevărat acel nivel de jos al dezumanizării în cadrul Instituţiei. D. mirosea extaziat fiecare uşă de pe coridorul întunecat care ducea spre marea sală a Registraturii, acolo unde îl aşteptau straturile de

praf rânduite cu anii peste rafturile metalice şi lungi, îndesate cu dosare ascunzând în pântecele lor mii de petiţii, cereri, reclamaţii, adică toată duhoarea oraşului concentrată în petice de hârtie aşezate în ordine alfabetică.

D. îşi făcuse un obicei de a privi în fiecare seară ilustrata din Berlin. Mica imagine a cochetei străzi îi oferea prilejul unei relaxări îndelung aşteptate peste zi. Pentru D., Konig Strasse devenise un refugiu bine camuflat în faţa avalanşei de grobianism care se revărsa cotidian peste capul său. D. simţea că locul lui era acolo, printre teii bătrâni din faţa clădirilor riguros înşiruite. Da, acolo ar fi înţeles, i s-ar aprecia bonomia, onestitatea, buna cuviinţă, aplecarea către planificarea şi organizarea scrupuloasă a vieţii. Băcanul din colţul străzii l-ar saluta scurt, dar cu respect, i-ar alege cele mai bune roşii şi castraveţi şi i-ar da restul corect, fără nici un fel de discuţie. Bineînţeles, D. n-ar avea deloc intenţia să se tocmească cu el, de teamă să nu vicieze atmosfera bine aşezată cu spiritul balcanic al şmecheriei şi înşelătoriei. Ar fi păcat să-l tulbure pe domnul Johann Grun cu maniere de tarabă. Căci aşa îşi imagina D. că se numeşte distinsul proprietar al băcăniei. Domnul Grun este un bărbat de circa 55 de ani, poate chiar 60, cu părul grizonat şi atent pieptănat, ochelari fini, cu o cămaşă albă, impecabilă, şi un şorţ verde imprimat cu un mic blazon al firmei. Domnul Grun este ajutat la vânzare de către soţia lui, Brunhilda Grun, o doamnă de aceeaşi vârstă cu el, la fel de distinsă, cu un zâmbet mereu amabil întipărit pe faţă. Cei doi deschid băcănia la şapte dimineaţa şi o închid tocmai la ora zece seara, în fiecare zi, cu excepţia duminicii, când deschid la unsprezece şi închid la şapte seara. Nimeni nu este deranjat de ora târzie la care se deschide băcănia în ultima zi a

săptămânii, întrucât toată lumea de pe Konig Strasse respectă obiceiul soţilor Grun de a nu lipsi niciodată la slujba de duminică. Religiozitatea lor le măreşte capitalul de încredere, vecinii bucurându-se că au astfel de comercianţi cu frică de Dumnezeu. Corectitudinea le este certificată de către un mod de viaţă cum nu se poate mai corect, perfect încadrat în cele mai stricte norme sociale. Acest lucru reiese şi din faptul că, de treizeci de ani de când au mica afacere, soţii Grun nu au fost niciodată sancţionaţi în urma controalelor financiare. Dimpotrivă, inspectorii au avut numai cuvinte de laudă la adresa lor, spunându-le că sunt un exemplu demn de urmat de către întreaga comunitate. Astfel, de treizeci de ani, băcănia Grun şi-a asigurat un prestigiu binemeritat în rândul clienţilor de pe Konig Strasse.

Sunetul strident al telefonului risipi brusc beatitudinea cu care D. se gândea la familia Grun. O voce încleiată îl chestionă pe D. în privinţa unui anume V. Individul greşise numărul, iar D. trânti receptorul, înciudat că fusese întrerupt. D. privi din nou cartea poştală, oprindu-se asupra unei maşini parcate în faţa unui mic service auto. Recunoscu Volkswagenul Passat al lui Dieter Mansen, harnicul mecanic care îşi aştepta clienţii mereu volubil şi binevoitor. Când începea însă lucrul la vreo maşină, Dieter devenea sobru şi precis în mişcări, fixând termene exacte de finalizare a reparaţiilor, întotdeauna respectate. Când îşi permitea câte o pauză, Dieter ieşea în curtea service-ului, admirându-şi noul Passat, maşina solidă, fiabilă, pe măsura pretenţiilor proletariatului german. Omul aşezat şi clasic din Dieter admira Passatul pentru sentimentul de siguranţă şi bărbăţie pe care-l degaja. Îi plăcea faptul că automobilul se mişca greoi, că nu avea o linie aerodinamică îndrăzneaţă, că îi lipsea frivolitatea unei culori aprinse şi, mai ales, că putea să îi îmbarce în el pe cei cinci membri ai

familiei şi să meargă în vacanţă la Oberheim sau Wurtenberg fără nici o problemă. Passatul se aşternea la drum docil, cu motorul fornăind tacticos sub capotă, uneori morocănos ca un urs, atunci când urca o rampă abruptă, alteori sprinţar, dar totuşi stabil, pe văile ce duceau spre Rin. O maşină a poporului, cum nu se poate mai potrivită pentru un Dieter muncitor, serios, băutor de bere, dar numai după orele de program şi în compania celor doi buni prieteni ai săi, Herman Melnitz şi Gregor Rehn.

D. privi service-ul auto şi se gândi că i-ar plăcea să fie la masă cu cei trei onorabili muncitori, bând bere şi discutând despre şuruburi, cauciucuri, şasiuri, uneori şi despre fotbal şi politică. Sigur, nu cu patimă, nu cu stropşeala de care avea parte în discuţiile cu puţinii săi amici din Instituţie, ci cu măsura dată de buna creştere germană. Mesele ar fi curate, şi nu invadate de pete cleioase, capcane pentru muştele beţive, aşa cum era la singura cafenea din preajma Instituţiei şi în care D. fusese de două-trei ori, invitat „la o cinste“. Iniţial entuziasmat, D. acceptă invitaţiile imediat, gândindu-se că spiritul colocvial trezit la viaţă de berile reci va fi condimentat cu argumente suficient de inteligente încât să îi facă o impresie care să-l determine să revină cu plăcere şi a doua oară. Însă, după prima întâlnire de acest fel, polemica stârnită pe tema alegerii primarului fusese atât de îmbibată cu înjurături şi grosolanii, încât D. hotărâse să fie circumspect atunci când s-ar fi pus în discuţie o nouă ieşire similară. Deloc consecvent cu propriile convingeri, D. acceptase şi a doua invitaţie, găsindu-şi scuza că o primă întâlnire nu este concludentă, aparenţele înşelând, desigur. De data aceasta, discuţia a fost un fiasco total, transformându-se într-o ceartă defulatoare pentru toţi cei şase funcţionari aflaţi la masă. Dacă la birou formau o masă amorfă şi apatică, după două beri turbau şi băteau cu pumnul în masă, din

dorinţa, oarecum firească, de a se face, în sfârşit, ascultaţi de cineva. Fiecare dintre ei căpăta brusc personalitate, manifestându-şi violent dorinţa ca propriile opinii nu numai să fie respectate, ci chiar însuşite de către ceilalţi. Era jenant şi comic să-i vezi lansând atacuri furibunde la adresa birocraţiei pe funcţionarii care cu câteva ore înainte nu îndrăzneau să-şi ridice ochii din hârtii în faţa Directorilor.

După o bere băută cu Dieter şi prietenii săi, D. plecă bine dispus spre casă, seara târziu, păşind uşor pe trotuarul răcorit de frunzişul teilor. Până la locuinţa lui, D. trebuie să treacă prin faţa a patru clădiri, dintre care una îi provoacă o emoţie specială. De la al treilea etaj al acesteia, din când în când, Sonia Buchwald ieşea şi fuma la fereastră, privind în lungul străzii, cu părul blond înfoiat de pale răzleţe de vânt. În privinţa Soniei, D. nu putea să nu devină patetic, fapt care nu-l deranja deloc. Dimpotrivă, îi plăcea să constate că poate trăi clipe de exaltare gândindu-se la o femeie. Multă vreme crezuse că în interiorul său se afla un fişet de birou doldora de dosare şi rapoarte, dar se pare că, pe undeva, într-un colţ rece al luciditătii funcţionăreşti, se aflau şi câteva urme de romantism naiv. În patul său, D. se răsuci pe partea cealaltă, chicotind sub pătură. Deci iese de la berărie, despărţindu-se de Dieter şi ceilalţi în dreptul băcăniei lui Grun. Cu mâinile la spate şi un mers relaxat, D. se apropie de blocul în care locuieşte Sonia. Priveşte în sus, constatând că fereastra ei este luminată. D. se opreşte în dreptul intrării, aprinzându-şi o ţigară. De multă vreme, D. râvnea să-şi aprindă o ţigară într-o noapte umedă de toamnă, sub un felinar, îmbrăcat într-un loden şi purtând o pălărie pe cap. Ipostaza asta îi amintea de Humphrey Bogart. D. zâmbi sub pătură. Trage două fumuri. Nu, chiar trei, savurându-le cu nesaţ

în noaptea limpede şi rece. Sentimentul unei libertăţi tipic masculine îl învăluie, reconfortându-l. Din scara clădirii iese Sonia, îmbrăcată într-un impermeabil, cu părul strâns într-un mic coc, grăbindu-se spre băcănia lui Grun. D. nu schiţează nici un gest, surprins de această apariţie. După o scurtă ezitare, se retrage în umbra zidului. Ce va face? O va aştepta pe Sonia, asta e sigur. Dar va intra în vorbă cu ea sau o va lăsa să treacă nestingherită? D. înclină spre a doua variantă, mult mai comodă pentru timiditatea sa proverbială. Nu-şi amintea să fi acostat vreodată o femeie pentru a o invita undeva, la o cafea poate, aşa cum auzise că fac mai toţi bărbaţii. Iar dacă reuşea să înceapă un flirt, D. amâna la nesfârşit momentele intime. Nu se grăbea niciodată. Îi plăcea doar să privească femeia pe care şi-o dorea, gândindu-se că sexul ar coborî în banalitate întreaga relaţie. După prima întâlnire, D. se retrăgea într-o lungă singurătate, vreme în care nu făcea altceva decât să-şi imagineze scene exaltante cu femeia pe care abia o întâlnise. Întotdeauna, scenariul imaginat de către el nu mai corespundea realităţii care urma celei de-a doua întâlniri, mult mai seacă şi mai prozaică.

Femeile nu apreciau deloc acest lung preludiu sentimental, având impresia fie că e un fraier, fie că aveau de-a face cu un ursuz neîndemânatic. Problema era că D. făcea parte din ambele categorii, cumulând astfel toate motivele pentru a fi total neatrăgător pentru femeile cu personalitate, de altfel singurele care-l atrăgeau, din păcate pentru el.

Acum, D. se vedea pus în situaţia de a acţiona repede, de a gândi spontan, lucruri total străine firii sale oblomoviene. În cinci minute, cât ar fi trecut până la întoarcerea Soniei, D. trebuia să ia o hotărâre. Nervos, îşi mai aprinde o ţigară, pe undeva parcă sperând să intre cu adevărat în pielea idolului Bogart, căpătând siguranţa şi îndrăzneala proprii bărbaţilor cu succes la femei. Poate că ar fi

trebuit să bea mai multe beri pentru a-şi trezi spiritul de mascul ieşit la vânătoare? Nu, whisky. Bărbaţii adevăraţi beau whisky. Paşii grăbiţi ai Soniei îi întrerupseră şirul divagaţiilor. D. aruncă ţigara, apoi îşi drese glasul, întorcându-se cu faţa spre femeia care se apropia. O privi atent, cu ochii mijiţi ai unui voyeur miop. La naiba, nu-şi mai simţea picioarele, aşa că făcu un pas înapoi, parcă pentru a-i face loc Soniei să treacă. Femeia ajunse în dreptul lui, privindu-l fugitiv, moment în care D. schiţă un salut, ridicându-şi pălăria de pe cap. Sonia dădu uşor din cap, apoi intră repede în clădire. D. o privi din urmă, cu sentimente amestecate. Mândru că reuşise să-i atragă atenţia Soniei, pe de o parte, dar uşor dezamăgit de reacţia ei palidă, pe de altă parte. D. se apropie de intrare, privind pe casa scării, slab iluminată. Intră, cercetând înscrisurile de pe cutiile poştale. Etajul trei, apartamentul şapte. Urcă scările cu precauţie, căutând să nu facă nici un zgomot. Ajunse în dreptul uşii cu numărul şapte. Îşi lipi urechea de ea, încercând să perceapă ceva dincolo de lemnul gros. Indiscreţia pe care o comitea intră în panoplia micilor sale plăceri erotice. După câteva minute de aşteptare, reuşi să audă câteva acorduri muzicale. Părea că cineva cântă la pian. D. se foi în pat, suspinând. Ar fi fost prea frumos. O femeie frumoasă care să cânte la pian. O uşă trântită la un etaj superior îl trezi pe D. din audiţia clandestină. Se grăbi pe scări în jos, ieşind din clădire. Răcoarea nopţii îl calmă, readucându-i pasul măsurat. Mai privi o dată spre fereastra etajului trei, unde lumina persista încă, dar filtrată de o draperie. D. inspiră adânc aerul umed, îndreptându-se spre casă. Una peste alta, i se părea că lucrurile merseră bine. D. simţea nevoia să lase deoparte spiritul său analitic măcar la sfârşitul acelei zile. Nu voia să-şi umbrească prin logica raţiunii mica reverie care-l cuprinsese. Totul fusese perfect. Băuse o bere cu nişte oameni plăcuţi şi o

văzuse pe Sonia. Mai mult, chiar făcuseră un schimb de priviri. Pentru D. era de ajuns. Avea la ce să se gândească toată noaptea, chiar toată săptămâna. Pentru el, scurta întâlnire era suficientă ca să-i justifice visul unei iubiri aşezate, trainice, aşa cum şi-o dorea. Brusc, D. simţi nevoia să se întoarcă, să bată la uşa Soniei şi s-o ceară în căsătorie. Fără îndoială, un gând nebunesc, care-l făcu pe D. să se ridice din pat, să meargă în bucătărie şi să bea un pahar cu apă. Se întoarse apoi în caldul aşternut, de unde Konig Strasse apărea în lumina unor dulci promisiuni.

Aşa cum se aştepta, D. resimţi munca la Registratură ca pe un corolar al tuturor umilinţelor îndurate până atunci. Acreala noilor colegi răzbătea din toţi porii. D. se înăbuşea în preajma lor, se simţea de parcă ar fi fost presat de o gloată transpirată legănată de tangajul unui autobuz supraplin. Duhoarea bârfelor şuierate printre dinţi, la o cafea, ochii apoşi care îl scotoceau prin fiecare ungher, căutându-i cel mai mic defect care să devină apoi motiv de râsete înfundate şi comentarii râncede, toate acestea îl făceau pe D. să se îngheboşeze şi mai tare în spatele biroului pe care tronau dosarele cu petiţii şi reclamaţii. Apoi, căldura insuportabilă care învăluia umedă încăperea, acoperindu-i mereu fruntea cu broboane de sudoare, era însoţită uneori de mirosul dulce-acru al unor flatulenţe discrete, dar consistente olfactiv, venite probabil dinspre femeile grase şi unsuroase din zona ghişeelor. D. le vedea spinările masive, fundurile ample, segmente corporale acoperite nefericit de bluze înflorate, care, la sfârşitul zilei, degajau miasme turbulente de sub braţele vânjoase. De altfel, femeile erau imens majoritare în cadrul biroului, cei trei bărbaţi, printre care şi D., fiind o cantitate neglijabilă în matriarhatul instituit de către cele douăsprezece

exponente ale regnului feminin. De când venise, D. căutase să se apropie de ceilalţi doi bărbaţi, în ideea că, alături de aceştia, va fi mai protejat de viesparul înflorat. Însă nu găsi decât un individ grizonat, şters, cu o privire alunecoasă, timidă, despre care D. înţelesese că lucra acolo de peste treizeci de ani, drept pentru care îndrăzneala lui era la fel de vie ca şi cotoarele dosarelor pe care le răsfoia zilnic. Cel de-al doilea bărbat îndeplinea funcţiile unui curier, care, de trei ori pe zi, tria corespondenţa şi apoi o ducea către diferitele departamente ale Instituţiei, împreună cu alte acte, reprezentând reclamaţiile cetăţenilor. Cu pas vioi, gesturi agitate, veşnic transpirat şi pe fugă, curierul nu era niciodată atent la ce spunea D., dând mereu din mână a lehamite la fiecare vorbă a acestuia şi strecurându-se ca un şobolan printre rafturile interminabile ale Registraturii. Ignorat de către cei doi, D. renunţase la ideea de a forma un grup al dialogului, izolându-se şi mai mult în cuibul de cuc pe care şi-l clădea din firele de praf ce se înfiripau în aerul murdar al biroului. D. se gândea că, totuşi, această decuplare de la ceea ce se întâmplă în jur va putea să-i asigure liniştea interioară, dar constată repede că, dimpotrivă, mucegaiul anturajului îi pătrundea adânc în trup şi minte, dându-i o senzaţie nedefinită de incertitudine, de sâcâitoare şi permanentă stare de alertă. D. nu se afla nici pe departe în acea poziţie, râvnită dintotdeauna, din care să privească fără a fi văzut, din care să contemple o lume frumoasă fără a se implica în facerile ei. În plus, dacă încă mai avea un strop de orgoliu profesional, el fusese castrat încă de la intrarea în Registratură. Când le spusese unor colege că lucrase la cabinetul Şefului, zâmbetele condescendente îl lămuriră asupra percepţiei lor despre cei care veneau de acolo, de sus. Desigur, eşti un geniu, băiatule, dar iată că viaţa te-a adus cu picioarele pe pământ şi ai ajuns printre noi, bietele muritoare care ne tocim nervii

primind sudalmele şi mojiciile cetăţenilor, părea a spune fiecare privire a lor aruncată spre chipul lui D., încă tânăr, supărător de tânăr. Bine ai venit aici, în sala maşinilor, unde toţi suntem nişte mecanici unşi din cap până în picioare cu ulei, unde ne duduie în cap zgomotul capsatoarelor şi al perforatoarelor, unde soarele nu intră niciodată, iar şobolanii ne devorează salamul împuţit din pacheţelele aduse de acasă. Ţi se pare apocaliptic peisajul, tinere funcţionar? Află că e cel mai bun lucru care ţi se putea întâmpla după ce ai fost scos cu şuturi în fund din ilustrul cabinet al fiţoşilor din Instituţie. Zi mersi că ai unde mânca o pâine, altfel ai fi bătut în zadar drumurile căutând o slujbă liniştită şi sigură. Da, mentalitatea celor de la Registratură era limpede: ajunseseră să-şi iubească mizera condiţie din cauza nevoii de a-şi păstra un loc de muncă, chiar dacă asta presupunea să înghită tot rahatul venit prin micile geamuri întredeschise ale ghişeelor. După zeci de ani de serviciu în slujba Instituţiei, nu puteai ieşi afară, aşa, pur şi simplu. Te-ar fi ucis libertatea, la fel cum lumina soarelui l-ar orbi pe un deţinut ţintuit o viaţă în bezna celulei. Cu toţii ar fi cuprinşi de anxietate, de sentimentul unei cumplite ratări, al vinovăţiei că nu ai fost în stare să apreciezi marea favoare pe care Instituţia ţi-a făcut-o angajându-te în rândurile ei. Fără îndoială, ţi-ar fi lipsit automatismul drumului spre serviciu, rutina liniştitoare a lucrurilor făcute zi de zi.

După o săptămână petrecută printre angajaţii Registraturii, D. începuse să accepte filozofia acestora, lecţia de supravieţuire pe care i-o predaseră, ca rod al vastei lor experienţe de slujitori ai inutilului. Ba, la un moment dat, agilitatea curierului i se păru deranjantă, tulburând fără rost atmosfera încremenită a biroului. Zbaterea acestuia, bruma de vioiciune ce presupunea un licăr de viaţă, i se păreau total inoportune într-un spaţiu în care lentoarea şi

indolenţa împăienjeniseră fiecare colţ al încăperii. „Lasă-ne să dormim, în coconul nostru dulce şi diafan!“, nu se putu abţine să strige D., atrăgând admiraţia doamnelor de la ghişeu şi o privire complice din partea căruntului funcţionar de vizavi. D. zâmbise, uşor emoţionat de gândul că obţinuse gramul de simpatie pe care şi-l dorea din partea colectivului. Prin urmare, iată că fusese, în sfârşit, adoptat de către matca cleioasă a personalului Registraturii. Îl aştepta o carieră liniară, dar sigură, la sfârşitul căreia va ieşi pe uşa Instituţiei acompaniat de aplauzele unor şobolani aflaţi în pauză de masă. O perspectivă care îi rezervă, nu-i aşa, o împlinire onorabilă, demnă de tot respectul.

D. nu ştia prea multe despre Berlin. Cvasi-cunoscutele imagini cu Hitler vorbind de la tribună sau clădirile prăbuşindu-se sub bombardamentele aliate dominau impresia virtuală asupra capitalei germane. Poarta Brandenburg, Unter den Linden, Alexanderplatz, Zidul. Toate formau elementele disparate ale unui peisaj neclar, dar cu atât mai misterios. De fapt, apetenţa lui D. faţă de cultura germană îşi avea rădăcinile în copilărie, când o însoţea pe mama sa la croitoria din orăşelul său natal şi unde găsea întotdeauna cataloage de modă nemţeşti care-l fascinau prin frumuseţea fetelor din anilor ’70. Apoi a venit vremea cataloagelor marilor retaileri Neckermann sau Quelle, din paginile cărora îi zâmbeau copii fericiţi, cu jucării fabuloase în braţe. Ce lume minunată răzbătea din tiparul multicolor şi lucios! Fotografiile erau însoţite de descrierile produselor, făcute într-o limbă impenetrabilă, din care D. nu pricepea o iotă, dar care avea o rezonanţă specială ce îi insufla încredere şi respect. Au urmat apoi foarte puţine contacte cu produsele culturale germane, limitate la audiţia experimentală a concertelor lui

Bach şi Beethoven şi la o lectură chinuită din Faustul lui Goethe. Dincolo de aceste subţiri incursiuni în cultura saxonă, D. se simţea foarte atras de arhitectura gotică şi, în general, de tot ceea ce presupunea o atmosferă tenebroasă, încărcată de mister, care sălăşluia printre crestele Alpilor. În esenţă, brusca pasiune a lui D. faţă de Konig Strasse, o banală piesă din puzzle-ul berlinez, nu ţinea de o atracţie de fond faţă de societatea germană, ci era strict focalizată pe ceea ce fotografia emana, şi anume o linişte patriarhală, o rigurozitate limpede, o siguranţă a respectului cetăţenesc. În plus, D. avea percepţia clară că acolo, pe Konig Strasse, el îşi va recăpăta identitatea pierdută în marasmul umilitor la care fusese supus în cadrul Instituţiei. Acolo, pe Konig Strasse, oamenii îl vor asculta cu atenţie, vor fi impresionaţi de cultura şi inteligenţa lui, îi vor aprecia şi respecta modestia şi bunăvoinţa. „Locul meu nu-i aici!“, strigă D., atrăgând o privire molatecă din partea colegului cărunt, care oftă uşor, reluându-şi mâzgălelile făcute cu creion chimic într-un caiet gros. D. se ridică, plimbându-se prin încăpere, atât cât îi permitea culoarul îngust dintre fişetele metalice. „Ne prăbuşim aici, cu tot cu dulapurile astea, mă înţelegi?“, continuă D. să strige, de data asta smulgând o ridicare din sprâncene din partea uneia dintre funcţionarele care-şi mânca tacticoasă sandvişul. „Când aţi gândit ultima dată?“, se răsti D. către bărbatul care se lăsă pe spate, privindu-l nedumerit. D. îi smulse creionul din mână şi-l rupse în două, aruncându-l în coşul plin cu hârtii. Bărbatul plescăi nemulţumit, scoţând calm, din sertar, un alt creion chimic, identic cu primul. D. îl privi stupefiat, apoi luă câteva dosare de pe masă şi le aruncă pe geam, după care se urcă pe birou, călcând în picioare tot ce nimerea. Femeia cu sandvişul puse mâna pe telefon şi formă un număr scurt. Aproape imediat, D. era împins în stradă, în spatele său fiind trântită

uşa grea a Instituţiei. D. privi clădirea înaltă, masivă, cu geamurile mici, ca nişte creneluri decupate în zidurile cenuşii. Îşi ridică pumnul înspre ele, ca un minuscul Don Quijote în faţa unei mori de vânt înţepenite. Se îndepărtă cu paşi împleticiţi, lovindu-se de trecătorii prea grăbiţi ca să-l bage în seamă. Făcu semn unui taxi care opri la câţiva metri de el. Se aruncă în maşină, spunându-i şoferului: „Konig Strasse!“. Acesta îl privi tâmp şi D. înţelese limpede că era semnalul plecării sale, prea îndelung amânat.

A doua zi, urmă un drum la bancă, de unde D. scoase ultimele sale economii. De la o agenţie de turism îşi cumpără un bilet de avion către Berlin. Totul era mai simplu decât se aşteptase, fapt care îi produse o uşoară îngrijorare, dar fu suficient de raţional pentru a nu lăsa nici o umbră de paranoia care să-i altereze euforia ce-l cuprindea tot mai amplu. Seara, privi cu atenţie biletul de avion, încă nevenindu-i să creadă că făcuse un pas atât de radical. Încă mai putea să-l ducă înapoi şi să-şi răscumpere banii. Iar apoi să se întoarcă spăşit la poarta Instituţiei, unde să se roage pentru a fi primit pe orice post. Anii de umilinţă îşi făcuseră efectul, creându-i dependenţă. Lipsit de protecţia zidurilor Instituţiei, D. se simţea agresat de strada zgomotoasă. Resimţea o nostalgie ciudată, vizavi de dosarele tăcute, dosite prin toate ungherele birourilor. Fişetele metalice, cu mirosul lor distinct, de vaselină, culoarea lor cenuşie, lacătele mari şi grele atârnate de uşile ce purtau înscrise cu vopsea albă numerele de inventar, toate alcătuiau un album de familie pe care D. se apucase să-l răsfoiască seara târziu, în dormitorul întunecos. Gaura îşi chema înapoi şobolanul melancolic.

Pentru a-şi învinge ciudatul sentiment al dezrădăcinării, D. scoase din sertar ilustrata din Berlin, privind-o nesăţios. Nervos, simţi că nu mai

desluşeşte nimic în ea, că totul era banal, că oamenii şi clădirile de pe Konig Strasse nu-i mai spun nimic, că totul era o iluzie din carton. „Asta-i bună!“, mormăi D., agitându-se prin încăpere. Se privi în oglindă, cercetându-şi fiecare cută a feţei. A doua zi avea avion spre Berlin, iar el încă suspina după mocirla Instituţiei. Reveni asupra ilustratei. Nu, nu-i putea abandona pe băcanul Grun, pe mecanicul Dieter, pe... Hm, pe Sonia. D. se aşeză pe marginea patului, ceva mai liniştit. Da, Sonia. Îşi aduse aminte de seara ploioasă în care o aşteptase în faţa casei, de acordurile nocturne ale pianului, de părul ei ud, de ţigara fumată cu delicateţe în colţul ferestrei. D. puse biletul de avion în buzunarul hainei, mai verifică încă o dată conţinutul valizei şi se întinse pe pat, privind, ca de obicei, tavanul semiobscur. În douăzeci şi patru de ore va fi acolo, în Berlin. Acolo unde va începe o viaţă nouă. Pe Konig Strasse, strada pentru care proiectase o întreagă lume.

Berlinul îl întâmpină pe D. cu o atmosferă rece, metalică, cenuşie. O zi ploioasă de noiembrie, un oraş masiv, cu spaţii exterioare largi, traversate de un trafic ordonat şi pietoni grăbiţi. D. simţi că renaşte, că fiecare gură de aer inspirată adânc în metropola germană îl alimentează cu o energie puternic revigorantă. Drumul de la aeroport până la clădirea în care urma să închirieze o locuinţă îl parcursese cu un taxi luxos, prima excentricitate pe care şi-o propusese. Planul său era de a locui timp de o lună într-o garsonieră recomandată de un fost coleg de şcoală care lucrase ceva vreme în Berlin. Locuinţa se afla pe Mannenstrasse, undeva în fostul sector occidental al oraşului. Prietenul îi spusese că va fi întâmpinat de un bătrânel simpatic, domnul Loeb. Ajuns la destinaţie, D. privi în jurul său, descoperind o stradă îngustă, cu case de două niveluri, pustie la acea oră a

prânzului. Urcă fără grabă scările, însoţit de o mic bagaj, ţinut cu tărie în mână. D. se simţea tot mai stăpân pe sine de când coborâse din avion, iar simţul proprietăţii şi-l manifesta şi mai evident prin strânsoarea la care era supus bietul mâner al geamantanului. În semiobscuritatea holului, descoperi uşa pe care scria „Herr Wilhelm Loeb“. D. îşi aranjă cravata, netezindu-şi uşor reverele impermeabilului, apoi apăsă butonul soneriei, cu o ezitare care-l nemulţumi. Nu avu timp să-şi facă procese de conştiinţă din acest motiv pentru că uşa se deschise aproape imediat, lăsând să apară în cadrul ei silueta deşirată a unui bărbat în vârstă, cu o privire ageră, scormonitoare. După ce D. se recomandă, fu invitat în micul apartament. Urmă o scurtă prezentare a confortului pe care Loeb îl punea la dispoziţia lui D. contra unei sume relative modice. D. acceptă fără rezerve oferta bătrânului, acesta din urmă înmânându-i imediat cheile. Se îmbrăcă tăcut pe hol, numără atent banii şi ieşi pe uşă, salutându-l scurt pe D, care rămăsese singur în mijlocul încăperii, privind spre ferestrele acoperite cu draperii grele. D. îşi sprijini geamantanul de perete, aşezându-se apoi pe canapeaua lată de unde putea vedea micul ecran al unui televizor vechi şi o vastă bibliotecă, ticsită de volume având cotoarele roase pe la margini, semn că Loeb desfăşurase o laborioasă lectură în micul său bârlog. Lui D. îi plăcu ceea ce vedea şi se gândi că ar fi trebuit să îl cunoască mai bine pe Loeb, care i se părea un omolog de-al său în ale singurătăţii, dar cu mai multă experienţă.

D. dădu deoparte draperiile, lăsând lumina să intre în încăpere. Ploaia încetase, un soare şters apărând dincolo de acoperişuri. D. scoase din geamantan o hartă, pe care o desfăcu pe masa din hol, urmărind cu degetul o traiectorie ce avea ca punct final Konig Strasse. Nu avea mai mult de doi kilometri până acolo. Se hotărî să meargă pe jos. Răcoarea de afară îl făcu să-şi ridice gulerul

hainei. Era acel moment din zi în care seara începe uşor, uşor să intre prin cotloanele străzilor, întunecându-le. D. mari pasul, dorind să ajungă pe Konig Strasse cât timp lumina mai era încă prezentă pe străzile înguste. Deşi grăbit, D. nu-şi putea reprima dorinţa de a privi cu atenţie figurile trecătorilor. La un moment dat, căutătura lui era atât de pătrunzătoare, încât îi frapă pe câţiva dintre cei cu care se intersectă, făcându-i să îl privească, la rândul lor, cu mirare. Pentru moment, D. chiar vru să oprească pe cineva, pe oricine, la întâmplare, doar pentru a-l saluta şi a-l întreba, eventual, unde se afla Konig Strasse. Gândul i se păru pueril, sortit ridicolului, aşa că renunţă, deşi se simţea dominat de o exaltare tot mai pronunţată pe măsură ce se apropia de destinaţie. În drum, întâlni o berărie. D. se opri, privi pe hartă şi-şi dădu seama că nu avea mai mult de trei-patru sute de metri până ce va păşi pe Konig Strasse. Se gândi că e mai bine să-şi tempereze emoţiile cu o halbă de bere, chiar dacă astfel îşi punea în pericol planul de a ajunge acolo la lumina zilei. În plus, localul arăta plăcut, îmbietor, iar de dinăuntru răzbăteau râsete şi muzică.

D. intră în braserie cu aerul unui vechi client. Totul i se părea familiar, dar şi nou deopotrivă. Se aşeză la o masă plasată într-o zonă mai retrasă, de unde putea privi tot ce se întâmplă în localul animat de o frenezie specifică serilor de weekend. Comandă o bere, dezbrăcându-şi impermeabilul şi întinzându-se comod pe spătarul scaunului. Era o braserie de cartier, cochetă, curată, populată probabil cu locuitorii din apropiere. Cupluri de vârste diferite beau cot la cot, vorbind şi râzând zgomotos, în deplină armonie pe care numai o bere bună, băută în cantităţi rezonabile, o poate declanşa. Chelnerul îi aduse o astfel de bere, pe care D. o savură încet, descoperindu-i aroma amăruie, proaspătă şi reconfortantă. Când o începu pe a doua, regretă că era singurul client neînsoţit.

Afară se înnoptase de-a binelea, iar căldura alcoolului îl moleşise, tăindu-i serios din elanul de a vizita chiar în acea seară Konig Strasse. Oboseala zborului, faptul că nu mâncase mai nimic, dar, mai ales, schimbarea tabieturilor îi limitaseră aria de manifestare, făcându-l să aleagă petrecerea întregii seri în compania relaxantă a berilor tot mai gustoase. Mult mai liniştit, acum că renunţase la planul vizitării străzii, D. se putu concentra pe analizarea celor din jur. Barmanul, care părea a fi şi patronul localului, era un bărbat impunător, masiv, brunet, un manevrant impecabil al halbelor sub dozatorul de la bar. Era ajutat de o femeie tânără, blondă, bine făcută, care reuşea să dirijeze distribuţia halbelor la cei poate peste o sută de muşterii gălăgioşi şi mereu dornici de a comanda noi rânduri de bere. Lângă D., la mică distanţă, se afla o masă unde o pereche de tineri discuta în şoaptă, în contrast cu vacarmul şi voioşia din preajma lor. Din când în când, îl priveau pe D., dar nu cu o oarecare curiozitate, ci pentru că, pur şi simplu, nu îndrăzneau să se privească în ochi, timiditatea lor fiind evidentă. Băiatul consumase deja două beri, în timp ce fata abia reuşise să-şi înmoaie buzele în prima.

D. se simţi într-un fel mândru de rolul său de paratrăsnet al stânjenelii celor doi şi căută să le zâmbească amabil, încercând să-i facă să-şi depăşească timiditatea. Se pare însă că zâmbetul său nu era suficient de convingător, ci, dimpotrivă, îi intriga pe cei doi. D. îşi imagina că, în ochii tinerilor, părea destul de ciudat în atitudinea sa, aşa că îşi mută atenţia spre restul sălii. Îşi privi ceasul, care arăta o oră înaintată, la care, de obicei, se afla de mult timp în patul său, odihnindu-se pentru o nouă zi de lucru în cadrul Instituţiei. Pentru o secundă, intră în panică, dar aburii alcoolului îl readuseră în realitatea plăcută a braseriei, fapt care-l făcu să se simtă nemaipomenit de bine, acolo, departe de îmbâcseala rutinii funcţionăreşti.

D. se gândise să locuiască doar o lună în Berlin, dar sentimentul de libertate pe care i-l dădea lejeritatea acelei seri îl convinse să prelungească termenul de şedere pe o perioadă nedefinită. Îşi va găsi cu siguranţă o slujbă care să-i ofere un trai decent, permiţându-i astfel să devină cu adevărat un cetăţean onorabil al Berlinului. Îmbărbătat de această doză de optimism, D. mai comandă o bere, felicitându-se pentru salutara idee de a intra în local. Chelnerul deja îi zâmbea familiar. După ce îl servi, se îndepărtă fluierând uşor. Dincolo de silueta acestuia, D. văzu cum pe uşă intră o femeie, cu părul blond tuns mediu, până în dreptul umerilor, îmbrăcată într-un impermeabil închis la culoare. Privi în jur, căutând probabil un loc liber. Perechea de îndrăgostiţi se ridicase deja, lăsând câteva bancnote pe masă. Femeia se îndreptă hotărâtă spre masa acestora, aşezându-se şi comandând imediat o bere. Bău lichidul brun cu o poftă nedisimulată, dând impresia că o cerinţă imperioasă o făcuse să intre în braserie. D. o privea din când în când, având senzaţia clară că figura acesteia i se părea cunoscută. Femeia părea transpusă într-o zonă îndepărtată, ochii albaştri neavând nici o strălucire care să trădeze contactul cu realitatea. La un moment dat, îl fixă cu privirea pe D., exact în acelaşi moment în care şi el îndrăzni să o privească direct în ochi. Timorat, D. cercetă preocupat toarta halbei, apoi privi în sală, mimând indiferenţa. Când îşi întoarse privirea spre femeie, descoperi că aceasta era interesată în continuare de el. D. se gândi că solitudinea lui dădea naştere la interpretări asupra moravurilor sale, prezenţa lui singuratică părând a fi una orientată către potenţiale flirturi cu femei la fel de singure. Femeia terminase de băut, iar acum trăgea distrată dintr-o ţigară. D. nu ştia ce să facă. Într-un fel, îl măgulea ipoteza că stârnise atenţia unei femei atât de frumoase. Pe de altă parte, îl deranja că, dacă într-adevăr se petrecuse acest fapt şi nu

era o închipuire a orgoliului său masculin, nu se simţea suficient de stăpân pe sine pentru a lega o discuţie cu ea. Nu numai proasta cunoaştere a limbii germane era la mijloc, ci şi inabilitatea de care dădea dovadă mai mereu atunci când se punea problema de a fi firesc într-o conversaţie cu o femeie. Poate că o a patra bere l-ar fi ajutat. Se pare că la fel gândi şi femeia, care deja o bea pe a doua, la fel de panicată ca şi pe prima. O întrecere având ca trofeu înfrânarea luciditătii se stârni între cei doi. D. conducea detaşat. După o jumătate de oră, făcu primul pas, apropiindu-se de masa femeii. Aceasta îi făcu loc lângă ea cu un gest a cărui naturaleţe îl încurajă şi excită pe D. Se numea Tania şi lucra la o bibliotecă. Locuia în apropiere şi venea în braserie ori de câte ori se simţea singură. Îi cunoştea pe majoritatea celor de acolo şi nu o deranja deloc să se afle în mijlocul unor bărbaţi care beau pe rupte. De câteva ori o făcuse şi ea lată, evenimente de care nu-şi aminteşte cu plăcere. D. minţi în privinţa biografiei şi a planurilor sale, spunându-i că e scriitor aflat cu o bursă de creaţie de o lună la Berlin. Eticheta de scriitor atrase atenţia Taniei, care imediat schimbă cursul discuţiei, ducându-l în zona literară, lucru nu foarte comod pentru D., prea puţin familiarizat cu tema abordată. Însă alcoolul îl ajută să fenteze cu eleganţă câmpul minat, prin câteva jocuri de cuvinte şi calambururi care o făcură pe Tania să zâmbească şi să revină la un nivel frivol al conversaţiei. D. era surprins de uşurinţa cu care reuşise să capteze nu numai atenţia femeii, ci şi o anumită simpatie din partea ei. Nu se mai simţea deloc greoi, ci, dimpotrivă, dinamic şi proaspăt în gânduri şi verb. D. trăise ani îndelungi în care Instituţia lucrase constant la anchilozarea minţii sale, la anihilarea resorturilor unei gândiri vioaie şi inventive, la aplatizarea dorinţelor şi a îndrăznelii de a-şi identifica şi folosi personalitatea. Automatismul muncii de birou,

miile de click-uri pe care le dădea zilnic calculatorului, reîmprospătând aceeaşi imagine pe monitor, constanta programului, bătut în cuie între orele opt şi şaisprezece, eliminarea exerciţiului imaginaţiei din fişa postului, îşi lăsaseră amprente adânci asupra gamei de aptitudini sociale ale lui D., în sensul reducerii acesteia până la nivelul unui autist. Însă compania Taniei, atmosfera prietenoasă din braserie, ploaia de afară, liniştita locuinţă a lui Loeb, toate însemnau motive solide de dezgheţ a ursuzului şi închistatului D. Totuşi, pe măsură ce clienţii începeau să părăsească localul, ora închiderii apropiindu-se, D. se întrebă îngrijorat ce se va întâmpla după ce vor fi nevoiţi să plece şi ei. Se vor despărţi în uşa braseriei sau o va conduce pe Tania acasă? Şi dacă se va întâmpla acest din urmă lucru, îl va invita să urce sus? Şi dacă da, ce va face el acolo? O va săruta, va face dragoste, va rămâne peste noapte? Invadat de întrebările incomode, D. îşi pierdu entuziasmul, devenind posac şi monosilabic. Dar reuşi să menţină conversaţia la un nivel satisfăcător, iar Tania râdea în continuare la vorbele sale, nesesizând preocuparea care-l cuprinsese. D. încerca să-şi tempereze grijile, gândindu-se că, fără îndoială, o soluţie de compromis se va ivi la momentul potrivit.

După câteva minute, inevitabilul se produse. Tania îi spuse că este obosită, că pentru acea seară fusese de ajuns şi că i-a făcut plăcere întâlnirea cu el. D. îi mulţumi pe un ton stingher. Plăti toată consumaţia, deşi, pentru câteva clipe, îşi aduse aminte de legenda achitării notei în stil nemţesc, lucru care nu se întâmplase în cazul Taniei. Îşi reproşă gândul meschin şi o ajută să-şi îmbrace impermeabilul. Ieşiţi afară, făcură câţiva paşi pe trotuarul peste care câteva frunze uscate se tăvăleau sub adierea unui vânt rece. Tăcuţi, ajunseră în dreptul unei staţii de taximetre. O maşină solitară aştepta lângă bordură. D. îndrăzni

să o întrebe dacă se vor mai revedea, obţinând din partea Taniei un zâmbet fugar şi o asigurare că da, acest lucru se va întâmpla. Urcă în maşină şi, prin geamul deschis, D. auzi comanda: „Konig Strasse nr. 24“. Taxiul demară, lăsându-l pe D. buimăcit. Konig Strasse? D. făcu stânga-mprejur, spre casa lui Leob. Faptul că Tania locuia pe Konig Strasse îi crea o emoţie suplimentară. Într-un fel, n-ar fi dorit ca în peisajul acelei străzi să se afle un personaj precum Tania, o femeie pentru care începuse să nutrească anumite sentimente, ce-i drept inconsistente. D. vedea Konig Strasse ca pe un loc în care să se ascundă, să se refugieze, să fie el însuşi. Vecinătatea Taniei complica serios totul, deranjându-l, cel puţin într-o primă fază. Poate că, după ce se vor cunoaşte mai bine, lucrurile se vor schimba. Dar, până atunci, va trebui să se prefacă, va trebui să joace rolul unui bărbat galant, romantic, sentimental. D. excluse hotărât această variantă, grăbind pasul spre casă. Ura schimbările intervenite în planurile sale, oricare ar fi fost acestea. Prefera căile liniare, ale căror parcurgere presupunea un consum redus de energie, fizică şi psihică. Orice intruziune, orice eveniment care putea schimba direcţia de mers îl descumpănea şi-l făcea să dea un pas înapoi. Pentru a se replia şi a evalua schimbarea intervenită avea nevoie de timp, iar aceasta suplimentare temporală însemna, deseori, un consum inutil de resurse. Cu atât mai mult, o femeie ar fi reprezentat un vârf de sarcină, o deturnare radicală de la preocupările pe care le avea. Şi apoi, D. avusese experienţe sentimentale suficient de neplăcute pentru a fi foarte precaut în această privinţă. Dincolo de aspectul sexual, pe care-l evaluase la un nivel mediocru, D. descoperise că era prototipul individului care trăieşte pasional primele douăzeci şi patru de ore ale unei relaţii, după care interesul său coboară brusc, ajungând la o intensitate de subzistenţă. În timp ce la alţii implicarea emoţională creştea în

timp, la D. ea se manifestă invers, puternică la început şi mult diluată tocmai atunci când relaţia ar fi presupus un maxim de maturitate. Conştient de acest defect al său, D. încerca din toate puterile să ocolească femeile, nu neapărat din dorinţa de a nu le face să sufere de pe urma impotenţei sale sentimentale, ci dintr-un egoism exacerbat, prin care spera să îşi protejeze propriul confort mental.

D. îşi începu ziua următoare decis să evite braseria din ajun, pentru a nu risca o reîntâlnire cu Tania. Se bărbieri, îşi pieptănă părul cu grijă şi îmbrăcă o nouă haină, această toaletare reîmprospătându-l într-o măsură îndeajuns de mare pentru a aborda noua zi cu un tonus bun. Locuinţa i se părea mai luminoasă şi mai spaţioasă. Cuprins de zel, D. se apucă chiar de şters praful de pe cutia televizorului şi de pe noptierele din dormitor. Îşi alungă repede din minte imaginea Taniei stând aplecată şi mânuind un aspirator în sufragerie. Nu avea de gând să-şi strice ziua cu închipuiri erotice telenovelistice. Deja simţea că intră în pielea noului D., un tip puternic, încrezător, care ştie ce vrea de la viaţă. Mâncând un sandviş în bucătărie, D. medită puţin asupra clişeului „a şti ce vrei de la viaţă“, dându-şi seama că nu-l poate asocia cu nimic rezonabil în ceea ce-l privea. În schimb, constată amărât ca singurul lucru pe care îl ştia cu certitudine era că voia să facă dragoste cu Tania.

Pe hol, D. privi impermeabilul agăţat în cuier. Renunţă la gândul de a-l purta din nou, mai ales că afară se întrezărea o zi senină. Îmbrăcat lejer, D. coborî scările blocului dinspre apartamentele căruia nu răzbătea nici un sunet. Planul era acelaşi ca şi cel din ajun: mult aşteptata vizită pe Konig Strasse. Alese o rută care nu includea braseria. Ocolul presupunea câteva sute de metri în plus pe străzi lăturalnice, dar D. era mulţumit, convins că găsise o soluţie bună de a şi-o scoate cât de cât din minte pe Tania. „La naiba, la urma urmei nu e decât o bibliotecară spălăcită, care mai şi trage la

măsea!“, izbucni D. în sinea sa. Imediat îşi renegă ieşirea, nu pentru că i s-ar fi părut grosolană, ci tocmai pentru că era rezultatul evident al unei prea intense preocupări legate de Tania. Nu se comporta deloc ca un bărbat stăpân pe sine, aşa cum îşi impusese să fie în timp ce-şi lua micul dejun. De fapt, D. nu mai suporta ideea de a fi subjugat de către cineva. Experienţa dominaţiei venite din partea unei femei i se părea de aceeaşi factură ca şi cea trăită ca subaltern în birourile apăsătoare ale Instituţiei. Într-o relaţie, D. se vedea întotdeauna în postura de manipulat, de slujitor umil. Reflexul capului plecat, căpătat în timpul serviciului, se transmisese şi în viaţa personală. Devenise excesiv de amabil cu orice persoană cu care interacţiona într-un spaţiu public, fie la magazin, pe stradă sau în autobuz. Deseori, pentru un serviciu oarecare pe care i-l făcea cineva, îşi apleca precipitat capul în semn de mulţumire, reproducând, fără să vrea, scene de amabilitate specifice asiaticilor. Mai lipseau paşii mărunţi şi zâmbetul ascuţit şi ar fi fost replica fidelă a unui chinez extaziat în faţa unui banal semn de amiciţie. D. nu refuzase nimic, niciodată. Mulţumea oricui pentru orice, oricât de neimportant ar fi fost acel lucru. Toleranţa lui căpătase dimensiunile unei permisivităţi excesive, de o nocivitate care lăsa cale liberă unui anumit soi de masochism.

Abia în puţinele sale excese bahice îşi regăsea D. curajul de a spune lucrurilor pe nume. Dar, de cele mai multe ori, devenea patetic în erupţiile sale verbale, vizibil marcate de incoerenţa lipsei de luciditate. Contrastul dintre D. cel cuminte şi aşezat şi un D. perorând îmbibat de alcool îi sporea ridicolul atitudinii de justiţiar de cafenea, iar alternanţa acestor stări nu făcea decât să-i sporească neîncrederea în sine. Pe fondul de nesiguranţă cvasipermanentă, D. îşi crease o serie de superstiţii dintre cele mai absurde. De la felul în care îşi lega şireturile până la poziţia în care aşează

un anumit obiect, cele câteva zeci de mici ritualuri zilnice compuneau în mintea sa zidul de apărare împotriva potenţialelor pericole care l-ar fi putut ameninţa. Treptat, toate aceste tabieturi începuseră a-l obosi enorm, devenind o corvoadă şi un motiv serios de irascibilitate. D. era conştient că se supune unei torturi psihice şi fizice total gratuite, dar, evident, subconştientul său îi dicta că trebuie să continue autoflagelarea, dacă vrea să fie ferit de necazuri. Neputinţa de a se opune dominării acestor obiceiuri se adăuga pe lista factorilor care îi slăbeau forţa de a se impune în orice ar fi întreprins. Şi de această lipsă dorea D. să scape prin venirea sa la Berlin şi integrarea în peisajul străzii Konig. Îşi dorea un loc care să-i schimbe viaţa mai ales în dimensiunea ei psihică, cea materială nefiind o prioritate pentru D., prea puţin interesat de aspectele concrete ale existenţei sale. Unii prieteni îl sfătuiseră să se concentreze tocmai pe latura practică a vieţii, să se bucure de detaliile materiale, să îşi găsească o pasiune legată de automobile, de grădinărit, de sport, de tot ceea ce presupunea contact fizic cu oamenii sau cu anumite obiecte. În opinia lor, deplasarea centrului de greutate către o zonă palpabilă ar fi eliminat multe dintre angoasele sale. D. îi ascultase cu atenţie şi chiar le dădu dreptate, promiţând că va face întocmai cum îl sfătuiseră. Problema era că nu reuşea să-şi găsească nici o pasiune ancorată în realitate. Încercase să-şi ia permis de conducere, pentru a simţi că propriile mâini pot mişca o maşină în direcţia dorită de el. Această îndeletnicire i-ar fi consolidat sentimentul că îşi poate lua soarta în mâini, că-şi poate dirija viaţa precum un autoturism, că totul depinde numai de el. Dar, după câteva ore de condus sub îndrumarea unui instructor lipsit de orice tact pedagogic, D. a renunţat la ideea terapiei auto.

Ajuns într-o intersecţie intens circulată, D îşi cercetă harta, convingându-se că se afla chiar în

capătul străzii Konig. În lumina soarelui dimineţii, clădirile emanau un optimism tonic, care îl încuraja pe D. să meargă mai departe. După câteva minute, ajunse la doi paşi de semnul indicator pe care scria Konig Strasse. Avu sentimentul că se afla pe punctul de a intra într-o catedrală. Nu arhitectura clădirilor era cea care imprima această impresie, ci bagajul de emoţii care-l însoţea şi în care introdusese speranţa unei schimbări. D. era pelerinul ajuns în pragul sanctuarului, acolo unde îndoielile şi neajunsurile trebuiau să lase loc încrederii într-o soartă mai bună. Deşi trecuseră treizeci de ani de la data în care fusese făcută fotografia, aspectul general al străzii era aproape neschimbat. Pe măsură ce înainta de-a lungul trotuarului, D. recunoştea majoritatea clădirilor surprinse în ilustrata poştală. După estimările lui, strada nu avea mai mult de cinci sute de metri lungime. Recunoscu cu emoţie băcănia căruia îi atribuise povestea familiei Grun. Trecu pe lângă ea fără să aibă încă curajul să intre înăuntru. În schimb, atelierul auto al lui Dieter dispăruse şi în locul său apăruse un supermarket. Probabil că proprietarii băcăniei nu era foarte bucuroşi de această vecinătate. Undeva, pe la mijlocul străzii, D. zări o plăcuţă inscripţionată cu numărul 24, casa în care locuia Tania. D. traversă grăbit pe trotuarul opus. Camuflat de trunchiul unui copac, în cea mai penibilă postură, D. spionă ferestrele casei cu două caturi. Se încruntă, simţind ceva neobişnuit în poziţia clădirii. Scoase ilustrata, privind-o. Apoi se îndreptă spre capătul străzii. Intră în ultima clădire, urcând grăbit scările. Descoperi deschis capacul unui luminator. Ajuns pe acoperişul clădirii, D. privi panorama străzii, apoi, din nou, cartea poştală. Fără îndoială, din acel unghi fusese făcută fotografia din 1980. Cu unele mici schimbări, elementele peisajului erau aceleaşi. Dar ceea ce îl făcu pe D. să se schimbe la faţă fu descoperirea pe care o intuia. Clădirea din

fotografie de la fereastra căreia o femeie blondă fuma o ţigară în urmă cu treizeci de ani era aceeaşi în care locuia Tania. D. coborî scările precipitat, ieşind în stradă. Aproape că alerga pe trotuarul lipsit de trecători. În apropierea casei, îşi temperă pasul. Citi înscrisurile de pe cutiile poştale, găsind-o pe Tania Bergom. Etajul trei, apartamentul doi. Ajuns în dreptul uşii, îşi lipi urechea de lemnul masiv. Avu o senzaţie de déjà vu. Imaginea Soniei Buchwald îi apăru în minte, însoţită de acordurile de pian. Nu se poate! Tania locuia în acelaşi apartament cu femeia din ilustrata poştală. „Ce înseamnă asta?“, se întrebă D., reîntorcându-se în stradă. Privi spre fereastra pe care o identificase ca fiind cea în care femeia apăruse fumând în ilustrată. I se păru că o perdea se mişca în spatele geamului. D. îşi plecă capul, îndepărtându-se grăbit. Se simţea oarecum ridicol făcând toată această muncă de detectiv amator. Ar mai fi fost culmea penibilului ca Tania să se fi aflat în spatele ferestrei şi să-l vadă ieşind din scară, fugind ca un adolescent ce-şi urmăreşte iubita. Dacă l-a văzut, sigur l-a catalogat drept un soi de pervers, spionând femeile cu care flirtează. Un bărbat aflat în plină criză a vârstei mijlocii care se comportă ca un puştan însemna o imagine pe care D. refuza cu îndârjire să-i fie atribuită, mai ales în condiţiile în care încerca din răsputeri să asimileze trăsăturile maturităţii masculine.

Ajuns acasă, D. se trânti pe pat, total nemulţumit de felul în care decursese incursiunea sa pe Konig Strasse. Îşi imaginase altfel prima sa vizită acolo, în nici un caz una grăbită şi sub presiune. Totuşi, aflase ceva care schimba radical totul. Tania locuia în acelaşi apartament cu cel al femeii din fotografie. Judecând după asemănarea lor fizică, nu era deloc exclus ca între cele două femei să fie o legătură. Cel mai probabil, Tania putea fi fiica femeii de la fereastră. „Asta-i telenovelă ieftină“, mormăi D., privind cum se

aşternea lumina asfinţitului prin perdelele groase. Îşi aminti povestea imaginată de el în care o întâlnea pe Sonia Buchwald într-o seară de toamnă târzie. Perspectiva ca, printr-un capriciu al destinului, Tania să fie întruchiparea reală a Soniei îl încălzea, făcându-l să zâmbească. Ar fi fost cu adevărat un lucru frumos, posibil şi la care nici nu îndrăznea să spere. Adormi cu acest cântec de leagăn de sorginte erotică şi se trezi două ore mai târziu, proaspăt şi înviorat. Se înserase de-a binelea. Îi veni un chef nebun de a merge la „Braserie“. Se îmbracă repede şi se repezi pe uşă. Afară, doi indivizi vorbeau în şoaptă şi-l priviră atent. Unul dintre ei îl opri, recomandându-se a fi de la poliţie şi cerându-i să se legitimeze. Celălalt, un bărbat în vârstă, se retrase un pas, privind întreaga operaţiune. Poliţistul cercetă actele lui D., îl întrebă cu ce ocazie se afla acolo, în locuinţa lui Leob. După ce ascultă explicaţiile bâlbâite ale lui D., îi returnă actele, spunându-i că se produsese un furt într-unul dintre apartamentele vecine şi că asta e procedura. Bărbatul în vârstă spuse că se numeşte Glub, este vecin cu Leob de douăzeci de ani, dar nu auzise ca acesta să-şi fi exprimat intenţia de a închiria apartamentul. D. nu mai dădu nici un detaliu vizavi de povestea prezenţei sale acolo, salută şi coborî fără grabă scările, confuz şi oarecum tulburat de neaşteptatul contact cu poliţia. Cei doi îl urmăreau cu privirea, părând a nu fi deloc convinşi de nevinovăţia lui D. Dar, pentru el, incidentul deja îşi pierduse din importanţă.

Intră în „Braserie“ plin de voie bună, regăsind cu bucurie aceeaşi masă la care fusese cu Tania data trecută. Chelnerul îl salută deja ca pe un obişnuit al casei, lucru care-l încântă şi mai mult pe D., acesta comandând, pe lângă bere, şi o mică omletă. Îi era foame şi sete, semn că se afla într-o formă de zile mari, stare pe care nu o mai cunoscuse de mult timp. O căută din ochi pe Tania, dar se pare că încă nu venise. De altfel, nu ştia de

ce avea impresia că va sosi în acea seară. La urma urmei, putea lipsi cu zilele, cu săptămânile. Şi, totuşi, D. avea presimţirea clară că o va revedea în scurt timp. Mâncă cu poftă, bând deja a doua bere. Apoi ascultă atent discuţiile celor din jur, clienţi aflaţi într-un număr la fel de mare ca şi în seara din ajun. Încă nu era foarte familiarizat cu limba germană, dar se gândi că trasul cu urechea la conversaţiile vecinilor de masă ar fi un exerciţiu bun pentru a o deprinde. Privea figurile celor trei bărbaţi de alături. Păreau a fi oameni cu o pregătire medie, îmbrăcaţi decent, exprimând o notă de seriozitate, chiar dacă râdeau zgomotos, ciocnind cu putere halbele de bere. Ori erau muncitori, ori erau mici afacerişti locali. Vorbeau despre fabrici, linii mecanizate de producţie, despre impozite şi salarii. Apoi unul dintre ei aduse în discuţie problemele pe care le avea cu maşina lui veche şi, imediat, D. îşi aduse aminte de ipostaza închipuită în care bea cot la cot cu Dieter Melnitz şi prietenii săi. Se surprinse zâmbind melancolic, de parcă acele lucruri imaginate în urmă cu câteva luni ar fi fost deja amintiri reale. Îşi aduse aminte şi de băcănia bătrânilor Grun şi se gândi că ar trebui să o viziteze a doua zi. D. îşi regăsea astfel vechii săi prieteni, virtuali, ce-i drept, dar pe care el începea să-i perceapă cât se poate de concret. Unul dintre personajele care căpătase o prezenţă reală era şi Sonia, cea care, prin intermediul Taniei, traversase treizeci de ani de uitare, fiind adusă la viaţă de imaginaţia lui D. Aşa cum sperase, Tania veni la „Braserie“, îndreptându-se radioasă către un D. care o aştepta cu braţele deschise. După câteva cuvinte de reacomodare între cei doi, D. profită de atmosfera destinsă şi scoase pe masă ilustrata poştală. I-o arăta Taniei, fiind atent la reacţia ei. Aceasta o privi nedumerită, punând apoi degetul pe chipul femeii din colţul imaginii. „Acolo... este mama mea“, spuse ea, vizibil marcată de revelaţia pe care i-o oferea chipul şters, care o privea de

dincolo de celuloidul filmului. Tania îl rugă pe D. să iasă împreună afară, simţind nevoia de a respira aerul rece al serii. D. o luă de braţ, însoţind-o pe trotuarul care ducea spre Konig Strasse. Pe tot parcursul drumului, Tania nu scoase nici un cuvânt. D. îi respectă tăcerea, păşind stingherit alături de ea. Ajunsă în dreptul casei sale, Tania îl rugă pe D. să o însoţească sus, în apartament. D. încuviinţă tăcut, regretând că o pusese într-o situaţie atât de delicată, deşteptându-i amintiri pe care se pare că şi le dorea uitate. În apartamentul Taniei persista o aromă plăcută, de plante orientale. Semiîntunericul şi mobila de culoare închisă îl impresionară plăcut pe D. O ajută pe Tania să se dezbrace, apoi se aşeză împreună cu ea pe o canapea din living, sub lumina caldă a unui lampadar. Tania îl rugă să deschidă frigiderul şi să aducă o sticlă de whisky. Când reveni din bucătărie, D. o găsi pe Tania răsfoind un album foto. D. turnă whisky-ul în pahare şi privi peste umărul Taniei. Fotografii din anii 60-70 împânzeau micul album. În câteva dintre ele, D. o recunoscu pe mama Taniei. Află că se numea Anne şi că murise în ’85, în urma unui cancer, când Tania avea doar şase ani. D. se aştepta să audă o poveste tristă, aşa că bău pe nerăsuflate paharul cu whisky. La fel procedă şi Tania. D. încercă să intre în atmosfera intimă şi se pregăti de o lungă confesiune din partea femeii, care acum îşi aplecase uşor capul pe umărul lui.

Dar nu se întâmplă deloc aşa. Tania adormi după câteva clipe, D. simţindu-i pe obraz răsuflarea calmă. O întinse pe canapea şi o înveli cu o pătură, el aşezându-se pe un fotoliu din apropiere. Privi câteva fotografii din album, identificând-o pe Tania la diverse vârste. Mereu alături de Anne, cea care o întruchipa pe Sonia în visele sale. D. avu sentimentul că timpul încremenise pe Konig Strasse, că cei treizeci de ani scurşi de la momentul fotografiei nu existaseră, iar el se afla

cu adevărat în anul 1980, septembrie. Privi în jur, văzând o mobilă veche, probabil din aceiaşi ani. Totul arăta o blocare temporală, un spaţiu prizonier într-o nemişcare a timpului. Apartamentul Taniei conservase în el atmosfera începutului anilor ’80, cu tot ceea ce însemna asta, cel puţin în imaginaţia lui D. Avusese tot timpul o slăbiciune pentru perioada dintre deceniile şapte şi opt, probabil că o reminiscenţă a copilăriei în care singurele sale surse de divertisment erau câteva reviste vechi, occidentale, ajunse în posesia lui după ce fuseseră frunzărite de multe alte mâini, avide de sentimentul libertăţii pe care-l degajau într-o epocă comunistă care exhiba pe deplin rigiditatea şi cenuşiul. Copilăria lui D. fusese marcată de imaginile Occidentului acelor ani, desfăşurate amplu în paginile câtorva reviste franţuzeşti sau nemţeşti, strecurate prin bagajele celor care aveau privilegiul de a călători în vest. Femei delicate, cu părul revărsat pe spate, privind zâmbitoare spre un flacon de spray Rexona, întinse pe un şezlong dincolo de care nisipul plajei strălucea într-un soare mediteranean, sau bărbaţi cu chipuri angelice, îmbrăcaţi în costume de lux, pozând lângă o maşină pe o stradă aglomerată şi doldora de reclame luminoase. Toate fotografiile erau însoţite de titluri mari, colorate, care, în faţa unui copil precum D., păreau a vorbi despre întâmplări fabuloase, misterioase. Totul era diferit de atmosfera de cazarmă emanată de societatea în care D. fusese nevoit să-şi trăiască anii copilăriei şi, mai apoi, ai adolescenţei. Informaţiile vizuale din Occident fiind derizoriu de puţine, au fost completate de o imaginaţie exacerbată. Grobianismului şi sărăciei, care domneau în societatea totalitară care-l înconjura, D. le-a opus o civilizaţie fictivă, bazată pe impresiile pe care şi le formase din fragmentele de literatură sau publicistică occidentală. Treptat, au început să apară problemele, conflictul dintre cele două lumi

manifestându-se tot mai virulent în psihicul lui D., devenit un câmp de bătaie pe care se dădeau ample lupte de idei şi concepţii, radical diferite. Contrastul se amplificase pe măsură ce D. începuse să lucreze în diverse medii, care mai de care mai meschine şi ipocrite. D. nu-şi pusese niciodată problema că trăieşte într-o dimensiune paralelă, iar această dedublare ar putea să-l facă să derapeze puternic de la realitate. Nu se gândise nici o clipă la faptul că percepţia sa asupra anumitor manifestări ale celor din jur ar putea fi una greşită. Deşi i se spusese în numeroase rânduri că a devenit foarte vanitos şi neatent chiar şi cu puţinii săi prieteni, D. nu sesizase un pericol în evoluţia sa. Se simţea din ce în ce mai bine în lumea creată de el, evitând orice intruziune care i-ar fi putut altera mica ordine socială proprie. De aici până la izolare completă nu a fost decât un pas, parcurs fără ezitare de către un D. mai încrezător ca oricând într-un ego tot mai amplu dezvoltat. Se ferea să-şi eticheteze drept obsesie aspiraţia către o societate perfectă. În viziunea sa, dorinţa de a fi în totalitate un cetăţean onest, liniştit, anonim, moderat în opiniile politice sau sociale, nu avea nici pe departe vreo legătură cu spectrul unor afecţiuni psihice. Sigur, detractorii săi îi aduceau mereu argumente puerile, dându-l pe Hitler drept exemplu în ceea ce priveşte tendinţa de a proiecta o societate lipsită de defecte, strălucitoare în curăţenia ei morală fără cusur. Germenii acestei lumi se aflau în imaginile artificiale şi contrafăcute din revistele de care D. se ataşase profund în copilărie, adevărate oaze de libertate, din care imaginaţia sa se hrănise copios, căţărându-se ca o iederă pe zidurile igrasioase ale doctrinei comuniste, depăşindu-le şi ţâşnind afară, spre o zonă eliberată de minciună şi puterea mediocrităţii. Aceste ziduri căzuseră în 1989, dar numai la nivel formal. Umbrele lor îşi păstraseră conturul în conştiinţa multora dintre indivizi.

Libertatea instituită prin lege nu adusese cu sine decât o perpetuă goană a parvenirii. Gratiile comuniste fuseseră înlocuite cu un alt soi de regim discreţionar, cel al imoralităţii devenite blazonul aristocratic care deschidea toate uşile societăţii. De mirosul fetid al acestei noi carcere morale îşi dorea D. să scape, venind pe Konig Strasse, locul în care putea să-şi desăvârşească în linişte citadela imaginată cu mult timp în urmă, când personajele din revistele occidentale i se păreau jaloanele de bază ale unei comunităţi perfecte.

În persoana Taniei, D. regăsea într-o bună măsură un astfel de personaj, născut şi crescut în societatea prosperă şi lipsită de griji a vestului. Originea sa pur germană îi conferea tinerei elementul de naturaleţe de care veneticul D. avea nevoie să se ataşeze. Conform unor planuri pe care D. nu le desluşea încă prea bine, mixajul dintre cei doi ar fi urmat să formeze un cuplu ideal. Trăsăturile sale morale, pe care le considera desăvârşite, s-ar fi altoit pe trunchiul Taniei, unul sănătos, original, Made în Germany. În acea seară, în semiîntunericul liniştii din apartamentul Taniei, toate aceste proiecte i se păreau pe deplin realizabile. Privind-o pe femeia care dormea ghemuită, cu o figură senină, tonică, D. simţi că se afla acasă. O casă dedicată armoniei, aprecierii reciproce de care trebuie să se bucure doi oameni aflaţi la vârsta la care viaţa trebuie să aibă un singur sens major, cel către desăvârşirea propriilor dimensiuni umane.

Mutarea lui D. în locuinţa Taniei se produse aproape firesc, fără ca vreunul dintre ei să aducă în discuţie în mod clar acest lucru. D. căpătase o asemenea dexteritate în a se insinua în orice mediu, încât toţi îl percepeau ca fiind acolo de când lumea. La rândul lui, D. avea impresia că îi cunoaşte pe vecinii Taniei de foarte mult timp, că,

de fapt, el locuise pe Konig Strasse nr. 24 cu mulţi ani în urmă, iar acum se întorsese dintr-o lungă călătorie. Printre primii care îi remarcaseră cu plăcere prezenţa în apartamentul Taniei se afla şi Ludwig Prusk, fost profesor de istorie la un colegiu berlinez. Se întâlneau aproape în fiecare dimineaţă, întâmplător, pe casa scărilor, în timp ce unul dintre ei, D., se îndrepta spre slujba ce tocmai o găsise la un depou, iar celălalt, Prusk, ieşea la plimbarea zilnică prin care voia să-şi menţină un tonus ridicat. Cele câteva cuvinte de politeţe schimbate într-o primă fază fuseseră de ajuns ca să lege între cei doi bărbaţi o amiciţie cu substraturi diferite. D. avea intenţia limpede de a câştiga bunăvoinţa bătrânului şi distinsului profesor, în timp ce acesta din urmă nutrea speranţa că, în timp, va dezlega misterul prezenţei unui străin în clădire. Prin urmare, ambii aveau interese bine delimitate şi, desigur, camuflate sub o mască cât se poate de naturală. Dacă profesorul Prusk avea apetenţe detectivistice, un alt vecin, Harry Bermayer, îl simpatiza sincer pe D. Ce-i drept, aflând de originea evreiască a lui Bermayer, D. îi spusese la un moment dat că bunicul său ar fi evreu şi se prea poate ca această comuniune semită să fi influenţat în bună măsură trăinicia prieteniei lor. De altfel, D. nu minţea în privinţa elementului biografic, dimpotrivă, îi făcea plăcere să-l facă public mai ales în mediile în care simţea că acest lucru produce o impresie plăcută, menită a-l ajuta să urce pe scara socială. Bermayer îl invitase la el în câteva rânduri, D. refuzându-l politicos într-o primă instanţă, motivând că se întoarce prea târziu de la serviciu pentru a mai putea avea şi îndeletniciri de socializare. Strategia îi reuşise, Bermayer căutând să-i capteze bunăvoinţa pe orice cale. Într-un final, acceptă să-i facă o vizită bătrânului, prilej cu care încropi o întreagă legendă vizavi de arborele său genealogic, sub privirea admirativă a gazdei aşezate cuminte într-un

fotoliu. D. începu prin a mărturisi că bunica sa a avut o aventură cu un mic comerciant evreu, de pe urma căreia s-a născut maică-sa. Mai povesti cum prăvălierul avea şi unele pasiuni artistice, moştenite, se pare, şi de către D., fapt care spori atenţia lui Bermayer, un fervent client al galeriilor de artă. D. perora ore întregi despre admiraţia sa profundă faţă de proletariat, în general, dar şi faţă de cei care îşi câştigau existenţa în anonimatul unei munci cinstite. Aici observă că Bermayer devenea apatic, exprimându-şi astfel uşoara indiferenţă faţă de subiectul abordat cu atâta patos de către D. Intui lipsa de aderenţă a negustorului la convingerile legate de muncă şi cinste şi părăsi acest teren minat, trecând în zona comerţului cu artă, cel pe care Bermayer îl practica cu relativ succes de peste jumătate de veac. De la întâlnirile cu Bermayer, D. ieşea relaxat, convins că, odată cu fiecare întâlnire, câştiga de partea sa un om cu influenţă pe Konig Strasse. Totuşi, avea unele dubii în această privinţă, gândindu-se că, pe fondul unor reminiscenţe rasiste, o parte dintre ceilalţi vecini puteau să nu vadă cu ochi buni prietenia sa cu un bătrân evreu. Aşa că hotărî să fie totuşi prudent în a se afişa public cu Bermayer, relaţia lor desfăşurându-se strict în spaţiul locuinţei acestuia. D. recunoştea că asta însemna o laşitate penibilă din partea sa, dar era dispus să subordoneze orice compromis scopului său, cel de a fi adoptat pe deplin de către comunitatea de pe Konig Strasse. Îşi dădu seama că pentru reuşita demersului avea nevoie de un plan bine chibzuit, a cărui punere în practică să decurgă în aşa fel încât să nu stârnească inamiciţii între potenţialii săi susţinători. Pentru a se întâmpla asta, D. trebuia să afle cât mai multe detalii despre principalii membri ai comunităţii, pe care să le exploateze eficient şi într-un timp scurt. Din acest punct de vedere, era conştient că trebuie să-şi lărgească zona de acţiune, ieşind din perimetrul îngust format din vecinii Taniei. Fără

îndoială, ei reprezentau un segment important al redutei pe care dorea să o cucerească, dar adevărata luptă începea dincolo de poarta clădirii, unde D. ar fi urmat să se implice în plenitudinea vieţii sociale de pe Konig Strasse. Tania era inclusă şi ea în strategie, D. intenţionând ca, prin intermediul ei, să câştige din start un minim de încredere din partea celorlalţi, minim care, ulterior, să fie baza solidă de plecare în clădirea soclului plănuit în amănunt.

Ocazia unei ieşiri împreună într-un cerc restrâns apăru curând, Tania fiind invitată în oraş de soţii Spiel, vechi prieteni ai mamei sale. Aceştia aleseseră un restaurant cochet şi decent pecuniar, lucru pe placul lui D., decis să apeleze la un minim de resurse, mai ales financiare. Herbert Spiel lucrase o viaţă întreagă la unul dintre serviciile financiare ale primăriei, aşa că D. avu o gamă largă de subiecte de conversaţie. La plecare, Spiel îi propusese să îl viziteze în weekend, când avea obiceiul de a juca bridge cu câţiva prieteni. Deşi D. habar n-avea de regulile acestui joc, acceptă imediat, neputând pierde prilejul intrării pe uşa din faţă în cercul cetăţenilor respectabili de pe Konig Strasse. În plus, Spiel o felicită pe Tania pentru faptul că îl avea drept prieten pe D., un om atât de cult şi de manierat, aprecieri care-i sporiră încrederea într-un parcurs liniştit către vârful comunităţii. În acelaşi timp, D. îşi regăsea resurse nebănuite de tandreţe, înteţind dovezile de dragoste faţă de Tania, cea care, pe lângă banalul statut de iubită, căpătase şi alura unui partener de nădejde în dificila construire a prestigiului său.

Sigur, trecerea de la pretinsul statut de scriitor aflat cu o bursă în Berlin la minora funcţie de facturist la un depozit de mărfuri fusese de natură a stârni controverse în rândul micului cerc de prieteni. Unii considerau această surprinzătoare conversie profesională ca pe un purgatoriu necesar adaptării la societatea germană, alţii o apreciau ca

fiind un compromis pripit, susţinând că D. are resurse intelectuale care i-ar fi permis obţinerea unei slujbe mult mai onorabile. D. era mulţumit de efectul pe care-l produsese noua lui ocupaţie, înclinând să prezinte tuturor versiunea unui om modest care nu se fereşte să treacă la munca de jos, chiar dacă unele calităţi pe care le avea l-ar fi îndrituit să aspire la un statut social superior. Prin alegerea sa, D. îşi confirma, într-un fel, apropierea faţă de valorile de stânga, atrăgând de partea sa solidaritatea majorităţii noilor săi prieteni. Cel puţin în această privinţă, D. nu avea nici un motiv să mintă. Convingerile sale proletare erau reale şi susţinute cu tărie de-a lungul vieţii, în diverse împrejurări. D. fusese întotdeauna de părere că un om poate fi cu adevărat împlinit doar în condiţiile în care presta o muncă fizică, urmată de rezultate concrete, vizibile. Ori de câte ori traversa ariditatea perioadelor de depresie, îi invidia pe muncitorii de pe şantier, gândindu-se că acei oameni au satisfacţia contemplării rezultatelor fizice, palpabile, ale muncii lor. D. ar fi lăsat cu plăcere din mână stiloul de funcţionar pentru a săpa un şanţ sau a împinge o roabă plină cu ciment. Privea cu admiraţie schelele ridicate în jurul unei construcţii sau un mecanic băgat până în brâu în motorul unei maşini. De asemenea, regreta că nu avea o meserie care să presupună calcule ştiinţifice ce ar fi determinat ceva folositor semenilor. I-ar fi plăcut, de pildă, să fi fost meteorolog. Sau poate arhitect. De ce nu astronom? Incertitudinea a planat mereu asupra orientării sale profesionale, fapt care nu a făcut altceva decât să-i sporească nesiguranţa şi stările depresive. Deşi dotat cu certe aptitudini intelectuale, D. s-a ferit întotdeauna să meargă mai adânc în explorarea înţelesurilor vieţii, în profunzimea artei. Îi era teamă că o dedicare integrală preocupărilor intelectuale l-ar fi desprins total şi ireversibil de realitate. S-ar fi simţit ca un

astronaut plutind în imponderabilitate, lipsit de siguranţa ancorării de un element solid, trainic, care să-i asigure sentimentul reconfortant al controlului asupra propriei fiinţe. Foarte puţini oameni de artă erau pe placul său. Pe mulţi îi vedea efeminaţi, lipsiţi de consistenţă masculină.

În viziunea sa, iubitorii de artă erau de o sexualitate incertă, nişte indivizi despre care dacă aflai că sunt bisexuali, de pildă, nu ai fi avut nici o surpriză. Şi apoi, toate lansările de carte, toate vernisajele sau cenaclurile literare i se păreau nişte reuniuni de inşi libidinoşi, ipocriţi şi snobi. În aceste circumstanţe, apropierea lui D. de lumea literară a urbei sale se produsese foarte greu şi la limita de jos a comunicării. Păstra o distanţă respectabilă faţă de artişti, evaluându-i de departe, superficial şi subiectiv. Nu le suporta spiritul boem, pe care-l bănuia doar mimat de aceştia. De fapt, îi suspecta pe toţi de falsitate în tot ceea ce făceau. Din acest motiv, D. credea mult mai mult în sinceritatea celor lipsiţi de har artistic, precum muncitorii cu roaba sau instalatorii. Nu se jena dezvăluindu-şi preferinţa, chiar cu riscul de a fi el însuşi catalogat drept un individ submediocru. Simplitatea şi spiritul cazon erau virtuţile iubite de către D. şi tocmai pe acestea le recunoscuse în ilustrata cu Konig Strasse. Pentru el, viaţa reală se afla acolo, pe acea stradă, unde lucrurile erau rânduite într-o succesiune simplă, lipsită de ornamente multicolore. Konig Strasse avea rolul de a-l purifica, de a-l elibera de reziduurile toxice acumulate în anii de trăi zbuciumat, fără sens, îngropat sub greutatea unei masive avalanşe de trivialităţi. Din acest punct de vedere, lucrurile mergeau bine pentru D. Trebuia să recunoască faptul că, de când locuia la Tania, începuse să simtă aerul unei existenţe ferite de brutalele intruziuni ale grobianismului. Dar cel mai important lucru care i se întâmpla era conturarea unei noi identităţi. Deja numele său era asociat cu

o persoană serioasă, de încredere, muncitoare, cu simţul umorului, acestea fiind trăsăturile pe care D. reuşise să afle ca fiindu-i atribuite. Spera să existe şi altele, dar ele vor fi, cu siguranţă, dezvăluite pe măsură ce se vor cristaliza mai bine în conştiinţa celor din jur. Nu se grăbea. Ştia că ele se află în plin proces de maturizare, că se dezvoltă încet, dar sigur, în favoarea lui. Pentru ca toată această evoluţie să aibă o desfăşurare liniştită, D. rupsese orice legătură cu oraşul din care plecase. Fusese sunat la un moment dat de un vechi prieten care descoperise că stătea în Berlin şi îl rugase să-i facă un serviciu. D. îl expediase elegant, iar la următorul telefon nu mai răspunsese deloc. Nu putea lăsa nici o poartă deschisă metehnelor venite din zona gri pe care o părăsise. Orice contact, fie şi la nivel de convorbire telefonică, i-ar fi creat senzaţia unei impurităţi pe noul său profil identitar. Aşa că se asigurase că nu va fi găsit de absolut nimeni din trecut. Ruperea de rădăcini nu trezise suspiciuni Taniei, singura care l-ar fi putut chestiona cu privire la acest lucru. Dar ea fusese discretă abordând subiectul, făcându-l pe D. să respire uşurat. Pentru mai multă siguranţă, D. inventase o mică istorie a familiei sale, împănată cu banalităţi, pe care ar fi fost dispus să o relateze în caz de pericol. Dar cum nimeni nu păruse interesat de astfel de detalii, D. scăpă de ipostaza derulării unor secvenţe de viaţă inventate. Dacă s-ar fi întâmplat aşa, D. nu ar fi reuşit să fie credibil, iar îndoiala ascultătorilor de pe urma istorisirilor sale cusute cu aţă albă ar fi avut consecinţe dezastruoase pentru imaginea sa.

Lipsită de timpuriu de prezenţa mamei sale, Tania se învăluise treptat într-o cămaşă impenetrabilă la orice intruziune socială. De la cincisprezece ani, îşi propusese să trăiască într-un profund spirit decent, până la aseptic. Deşi ar fi

avut o libertate deplină în a da frâu liber pornirilor pubere şi apoi adulte, Tania rămăsese fidelă unei castităţi devenită o confortabilă stare de spirit. În anii adolescenţei, cu greu îşi imagina un viitor alături de un bărbat. E drept, percepea foarte vag silueta unui partener, dar aceasta se contura doar la nivel spiritual, fără a căpăta o formă fizică. Astfel, mereu tributară trăirilor psihice intense, Tania eliminase aproape inconştient carnalitatea din evantaiul senzaţiilor erotice. Bărbaţii din viaţa sa, puţini la număr, erau aproape fără excepţie eterici şi străvezii, filiformi şi cu un grad redus de masculinitate. Nu pentru că aşa i-ar fi ales Tania, ci pur şi simplu aceştia erau cei mai atraşi de modul ei de a fi. Sexualitatea sa nu era una debordantă, iar fanteziile erotice nu reuşeau să depăşească stadiul unor sărutări smulse în grabă pe o alee. De aceea, Tania nu fusese niciodată deranjată de impotenţa unora dintre iubiţii săi, pentru că necesităţile sale sexuale erau ca şi inexistente, nepretinzând nici un fel de performanţă din partea partenerilor. Cu toate acestea, comportamentul ei mai mult decât tolerant faţă de dizabilităţile bărbaţilor atrăsese din partea acestora o reacţie adversă. Fără excepţie, ei se simţeau insultaţi de bunăvoinţa Taniei, interpretând-o ca pe un gest superior animalităţii care le stăpânea simţurile. Unul dintre ei chiar îi mărturisise că o simte ca pe Maica Tereza mângâindu-i trupul neputincios, postură de neconceput pentru sănătatea orgoliului său masculin. Şi astfel, paradoxal, o părăseau cu toţii, lăsând-o uşor contrariată, dar nu pentru mult timp, Tania având mereu resurse de a trece peste orice nemulţumire sentimentală, asta datorându-se faptului că nu făcea niciodată exces de implicare emoţională. Viaţa ei era o curgere lină printre oameni şi întâmplări, serviciu şi casă, amintiri şi planuri de viitor, Tania rămânând mereu senină, puternică în fragilitatea ei infantilă. Tot ceea ce făcea, bun sau rău în accepţiunea celor din jur, se

întâmpla firesc, fără ca Tania să-şi analizeze temeinic fiecare gest. Lua totul ca pe o lucrare a destinului, fără să-şi pună întrebări, fără regrete, fără exaltări şi fără patimă. Astfel, relaţia cu un D. superficial se încadra perfect în gama cenuşie a idilelor Taniei.

Aşa cum D. se aştepta, la un moment dat apăruse şi plictiseala. Obişnuit cu evenimente ciudate şi oameni cameleonici, previzibilitatea întâmplărilor de pe Konig Strasse începuse să-l obosească. Trecerea de la o civilizaţie la alta fusese prea pripită, iar această scurtă tranziţie începea să îşi arate efectele. Sau poate că esenţa leneşă şi nestatornică a lui D. respingea ca pe un corp străin seriozitatea şi decenţa injectate de către noul mediu. Oricare ar fi fost explicaţia, D. hotărâse să ia măsuri rapide, pentru a preîntâmpina o eventuală capitulare în faţa pericolului destrămării a tot ceea ce construise cu migală până atunci. Chiar şi relaţia cu Tania intrase într-o monotonie epuizantă. D. era îngrijorat, ştiind că nu are capacitatea de a se mobiliza pe sine însuşi, darămite psihicul complicat şi capricios al unei femei. Iar Tania lăsa să se vadă din când în când o anumită răceală provenită dintr-o aroganţă îndelung exersată. D. nu pusese întrebări despre bărbaţii din viaţa Taniei, dar îşi închipuia că tipii nu avuseseră o existenţă liniştită alături de ea. Poate că paranoia îşi făcea de cap, dar D. începea să se simtă nesigur în preajma Taniei, gândindu-se că resursele sale intelectuale sunt insuficiente pentru a-i capta acesteia interesul pe termen îndelungat. Prin urmare, devenise uşor iritabil, tăcut şi ursuz, exact opusul a ceea ce îşi dorea să fie. Începuse să facă o paralelă între implantarea sa în comunitatea de pe Konig Strasse şi cea în viaţa Taniei. Poate că forţase nota în ambele situaţii, poate că se lăsase furat de ambiţii prea puţin fundamentate pe realitate. Problema era că nu simţea nevoia să revigoreze nici una dintre cele

două relaţii. Ar fi vrut ca lucrurile să decurgă într-o inerţie firească, fără a le mai da nici un nou imbold. Aici se manifesta o mai veche trăsătură a lui D., abandonarea oricărei lucrări începute. Toată viaţa lui fusese un lung şir de şantiere deschise şi neduse până la capăt. Îl bucura doar emoţia începutului. Urmau apoi blazarea, indiferenţa, oboseala. Nu avea energia necesară susţinerii unei întreprinderi de lungă durată. Asta pentru că puţine lucruri îl impresionau atât de puternic încât să-i furnizeze combustibilul care să alimenteze o cursă de anduranţă. Treptat, au apărut frustrările. Chiar dacă ştia că pierde pe mâna lui, că nu făcuse eforturi pentru a menţine activă o relaţie, de orice natură ar fi fost ea, se simţea nedreptăţit, furat, înşelat. Atunci, reacţiona violent, cerându-şi drepturi închipuite. Toată lumea era vinovată de eşecul său, cu excepţia lui, desigur. Se comporta ca un copil razgâiat, fapt care atrăgea antipatia celor asupra cărora îşi revărsă nervii. D. nu încercase niciodată să schimbe această atitudine penibilă, lăsând frâu liber izbucnirilor ce căpătau uneori forme isterice. Voia să câştige tot şi repede. Voia să-i fie recunoscute pe deplin calităţile, dar nu făcea nici un efort de a şi le manifesta constant în condiţiile unui drum lung şi anevoios.

De data aceasta, pus în faţa ipostazei de a pierde atât dragostea Taniei, cât şi respectul celor de pe Konig Strasse, D. începea să-şi reevalueze comportamentul, încercând să-şi recunoască defectele şi, eventual, să le corecteze atât cât îi mai permiteau circumstanţele. Pe undeva, avea o undă de regret faţă de felul în care se legase la cap cu cele două provocări. O nostalgie nedefinită îl chema înapoi, în liniştea ratării care domnea pe vremuri în Instituţie, acolo unde nimeni nu avea nici un vis şi nici un plan. Obţinuse ce dorise, acum putea să se întoarcă la matca în care se afla

sălaşul indolenţei şi nepăsării, unde se deschidea larg căscatul de plictiseală care anihila conştiinţa umană. Poate că acolo era locul lui, iar el făcuse o prostie plecând. Cedase prea uşor unei ambiţii prosteşti, cea de a fi respectat şi apreciat de o mână de oameni care-l cunoşteau de doar câteva luni. Poate că la adăpostul uriaşelor fişete metalice, al nesfârşitelor teancuri de dosare, ar fi cunoscut, într-un final, o minimă bucurie, de pildă cea a pensionării. La ce bun să aibă aspiraţii, dacă nu e în stare să le ducă până la capăt? D. îşi dădu seama că trebuie să acţioneze cât mai repede, până nu va fi absorbit cu totul de nisipul mişcător al reflexelor croite şi antrenate de mecanismul nihilist al Instituţiei. Dar tot nu găsea soluţii pentru ieşirea din această criză pe care, deşi o prevăzuse, nu era pregătit să o înfrunte. Se gândi că o schimbare de decor le-ar prinde bine, lui şi Taniei. Plecară câteva zile în Bavaria, unde Alpii reuşiră să le împrospăteze voinţa. În timpul micii vacanţe, D. luă decizia de a o cere în căsătorie pe Tania, ca suprem pas către o stabilitate definitivă a relaţiei. Nu avea prea clar în minte momentul prielnic, dar intenţia era limpede. Ca toate intenţiile sale, de altfel. D. era mulţumit. Tania recăpătase culoare în obraji, zâmbea mult mai des, chiar râdea la glumele sporadice pe care D. reuşea să le facă, fără prea multă îndemânare. Şi, ce era mai important, D. nu găsise nici o urmă de falsitate în buna dispoziţie a Taniei. Se simţea măgulit de manifestările ei calde şi se întrebă dacă, nu cumva, chiar o iubeşte. Cert este că nu ar mai fi suportat să o vadă abătută, iar, în opinia multora, asta ar fi fost un semn clar că sentimentele lui D. erau de o tandreţe pe care numai dragostea o putea genera. Zilele treceau mai repede, plimbările celor doi prin Berlin deveneau tot mai lungi, mâncau cu poftă în restaurante şi râdeau în hohote la spectacolele de revistă. D. simţi că devine tot mai burghez în atitudini, lucru care nu-l deranja nicidecum.

Hotărâse să se lase condus de intuiţia Taniei, având brusc revelaţia că ea era cheia împlinirii visului său de a se integra definitiv şi trainic în societatea berlineză. Constatase de prea multe ori că egoismul său, dublat de o înfumurare prostească, îl orientau spre un spaţiu al izolării, de unde cel mult putea fi un paşnic şi umil privitor al lumii din jur, fără a putea să se şi implice în intimitatea ei.

Şi, totuşi, D. simţea că lipsea ceva. În tot angrenajul de stări şi de întâmplări, de convingeri şi oameni, de idei şi aspiraţii, ceva nedefinit se strecurase, o premoniţie a unei schimbări de situaţie căreia nu va reuşi să-i facă faţă. Ca şi cum la capătul drumului nu s-ar fi aflat satisfacţia pe care o aşteptase atât de mult, ci, dimpotrivă, o ruşine inimaginabilă, o defăimare a sa, o uşă trântită în nas, un hohot de râs batjocoritor. Nu era coşmar oniric, ci unul pe care starea lui permanentă de veghe începuse să-l adulmece, încercând să-i detecteze proveniența. D. încerca să se liniştească, atribuind îngrijorarea sa unei trăiri paranoice, a cărei prezenţă era cât se poate de normală, având în vedere consumul său nervos din ultima vreme. Pentru a-şi alunga stările angoasante, D. hotărî să se dedice mai mult activităţilor fizice, să petreacă un timp mai îndelungat în natură. Renunţă repede, văzându-se penibil în rolul de drumeţ pe cărări de munte sau de tip care asudă făcând jogging în parc. Categoric, era un tip urban, dependent de o viaţă în care betonul însemna un ingredient de bază. Berlinul îi oferea din plin şansa de a trăi într-un mediu dominat de elementele unei civilizaţii estetice greoaie. D. intrase într-un cerc vicios. Devenise prizonierul aspiraţiilor sale şi nu mai avea cale de întoarcere. Dacă altădată ar fi mers spre ţintă fără nici o ezitare, acum începuse să resimtă primele semne ofensive ale îndoielii.

Muller se întorsese pe Konig Strasse într-o zi de februarie, cam pe vremea când D. îşi bea liniştit

berea la „Braserie“. D. mai avea alături un ziar deschis la pagina de politică şi o umbrelă pentru a se proteja de lapoviţă. În „Braserie“ erau puţini clienţi şi plutea un miros discret de lemn proaspăt lăcuit, pe placul lui D. Aştepta ca Tania să revină dintr-o vizită făcută la o mătuşă din Oberhern. De aceea fusese atât de atent când uşa braseriei s-a deschis, iar înăuntru a intrat Muller, îmbrăcat gros, cu un fular bine înfăşurat în jurul gâtului şi purtând o pălărie cu boruri largi, trasă pe ochi. Se dezbrăcase tacticos, punându-şi hainele în cuier, apoi se dusese direct la bar, bătând cu palma în tejghea şi comandând bere cu o voce ascuţită. La vederea lui, patronul îşi ridică mâinile a surpriză, venind şi îmbrăţişându-l ca la o revedere între doi buni prieteni, petrecută după mult timp. Din colţul său, D. urmărea toată scenă, trăind sentimentul că îl ştie de undeva pe acel om mic de statură, îndesat şi plin de vioiciune. După ce Muller bău primul strop de bere şi se întoarse pe scaun, privind sala, D. reuşi să-i vadă chipul. Iar atunci se adeveriră o parte dintre temerile sale care-l frământau de multă vreme, fără să le găsească nici o explicaţie. Figura lui Muller avea trăsături aproape identice cu cele ale lui D., poate mai îngroşate pe alocuri, mai marcate de trecerea anilor. În esenţă, însă, se putea spune că cei doi au chipuri foarte asemănătoare şi, dacă n-ai fi fost atent, i-ai fi putut lesne confunda. Difereau doar la constituţia fizică, Muller fiind evident mai corpolent decât D. şi un pic mai scund decât acesta. Patronul îl invită pe Muller să ia loc la o masă, venind el însuşi să-i ţină companie şi să înceapă o lungă discuţie, împănată cu râsete şi halbe de bere ciocnite cu veselie. D. se foia pe scaun, privindu-şi nervos ceasul şi constatând că Tania întârziase cu mult peste ora fixată. Nu se simţea deloc bine în preajma acelui omuleţ care captase atât de rapid nu numai atenţia patronului, ci şi a câtorva clienţi care, trecând întâmplător pe lângă el, tresăreau şi îi strângeau mâna zâmbind

larg, ba chiar îmbrăţişându-l. Pentru o clipă, D. speră ca vizita individului să fie una scurtă. Se gândi că, probabil, era doar în trecere şi că, după un timp oarecare, poate la ora închiderii, va pleca ameţit de băutură, luându-şi rămas bun de la cei care acum îl copleşeau cu bunăvoinţa lor. Vocea Taniei, cerându-şi scuze pentru întârziere, îl întrerupsese din gânduri. D. reacţionă uşor irascibil, mormăind ceva şi căutându-l din ochi pe chelner. Tania, îngheţată de frig, se băgă în D., spunându-i că şi-ar dori un ceai cald. După o aşteptare care lui D. i se păruse că durează un veac, chelnerul reuşi să-i servească. Apoi reveni la masa lui Muller, întrebându-l ceva. Răspunsul pe care-l primi îl făcu să râdă în hohote. D. nu mai rezistă şi o întrebă pe Tania despre necunoscutul care pusese pe jar personalul şi clientela „Braseriei“. Spre şi mai marea sa decepţie, Tania privi spre Muller şi zâmbi, la rândul ei. Îi spuse că locuise dintotdeauna pe Konig Strasse, că plecase la un moment dat într-o lungă călătorie, nimeni nemaiştiind nimic de el. Iar acum, iată, se pare că se întorsese din îndelungata lui absenţă, iar primirea fusese cât se poate de călduroasă. Înainte de plecare, Muller lucrase ca agent de asigurări şi nu exista casă de pe Konig Strasse în care să nu fi intrat şi unde să nu fi fost apreciat pentru felul său plăcut. Bineînţeles, trecuse şi pe la ea, era încă o copilă pe atunci, şi îşi aduce aminte cu claritate cum Muller, şi el tânăr, o luase pe genunchi şi o lăudase mamei sale, spunându-i cât este de frumoasă. D. nu-şi putu reţine o grimasă, fixându-l cu privirea pe Muller şi ascultând în tăcere evocările Taniei. Seara trecu într-o atmosferă uşor încordată, D. nereuşind să se elibereze de strania stare de apăsare şi confuzie în care se afla din momentul în care-l văzuse pe Muller. Nu râse nici la constatarea Taniei cum că Muller se schimbase mult şi acum semăna izbitor cu D. Dimpotrivă, revelaţia ei i se păru de prost gust şi chiar îi spuse

că se simte deranjat de comparaţie. Tania tăcu, preferând să soarbă îndelung din ceaiul fierbinte. Întâlnirea fusese compromisă, iar D. abia aştepta un moment prielnic pentru a pleca şi a se refugia acasă, unde să-şi limpezească gândurile.

Ocazia se ivi mai curând decât se aştepta. Muller terminase şirul de beri din faţa lui, iar acum se îmbrăca meticulos, privind încă o dată sala, de parcă ar mai fi căutat pe cineva cunoscut, cu care, eventual, să mai împărtăşească impresii de demult. Pentru câteva clipe, privirile lui se intersectară cu ale lui D., lucru care-l făcu să aibă o palidă ridicare de sprâncene. Probabil că, la fel ca şi D., remarcase asemănarea dintre ei, dar acest lucru nu-l impresionase prea mult, din moment ce, punându-şi pălăria pe cap, ieşi grăbit din „Braserie“, nu înainte de a-l mai saluta pe patron încă o dată, cu vocea sa cumplit de enervantă. D. o apucă de mână pe Tania, rugând-o să îl însoţească în încercarea sa de a-l urmări pe Muller. Tania râse, spunându-i că nu are rost, că ar fi mult mai bine să rămână acolo, la căldură, decât să alerge pe străzi în spatele lui Muller. Văzând că D. nu este deloc convins de argument, îl linişti, spunându-i că, dacă într-adevăr Muller s-a reîntors pe Konig Strasse, cu siguranţă locuieşte în fosta lui casă, pe care şi-o păstrase goală timp de zece ani, cât durase expediţia lui. În schimb, Tania îşi manifesta curiozitatea de a afla unde fusese Muller atâţia ani, şi chiar îi propuse lui D. să se întâlnească cu el, pentru a afla povestea acelui deceniu de absenţă. D. acceptă ideea, gândindu-se că era un mod foarte util de a-l cunoaşte mai bine pe individul ce-l frapase prin aerul enervant şi misterios pe care-l degaja şi, mai ales, prin sentimentul de nesiguranţă pe care-l sădise în mintea sa, dând naştere la o perspectivă care se anunţa plină de surprize dintre cele mai neplăcute.

A doua zi, primul gând al lui D. a fost să îl caute pe Muller. Aflase adresa lui de la Tania, în seara din ajun. Nu locuia foarte departe de ei, poate doar la câteva case distanţă. Ideea unei noi misiuni de detectiv nu-l încânta deloc, dar ştia că nu putea rezista nevoii de a-l cunoaşte pe acel om. Ieşi fără zgomot din apartament, Tania încă dormind. Ajuns în stradă, D. îl întâlni pe Bermayer, care revenea de la matinala plimbare cu câinele. Ca de obicei, bătrânul îi ocupă câteva minute bune cu tot felul de fleacuri, dar, spre deosebire de alte dăţi, D. nu mai avu răbdare să-l asculte, aşa că scurtă cât putu de repede logoreea vecinului său şi se îndepărtă grăbit. Muller locuia la numărul 37, pe partea cealaltă a străzii, în singurul etaj al unei case cochete, bine întreţinute. D. se miră de starea ireproşabilă a clădirii, având în vedere că Muller lipsise vreo zece ani de acasă. Se gândi că poate vecinul de la parter avusese grijă de faţadă. Ajuns aproape, D. privi spre ferestrele locuinţei lui Muller. Nu văzu decât faldurile unor draperii groase care acopereau cele două geamuri. Ciudatul personaj probabil că se odihnea după excesul bahic din ajun. D. văzu în curtea casei un VW uzat, pesemne maşina lui Muller. D. privi în jur, asigurându-se că nu-l vede nimeni, apoi extrase cu vârful degetelor o pungă de gunoi dintr-un container aflat pe marginea trotuarului. O aruncă cu forţă înspre caroseria obosită a maşinii. Punga se sparse, lăsând să iasă afară resturile menajere care se împrăştiară pe parbrizul micului VW. D. îşi înfundă mâinile în buzunare, precipitându-se înapoi spre casă. Un zâmbet victorios îi apăruse în colţul gurii, marcând copilăreasca satisfacţie de a-l şicana pe Muller, fie şi printr-un gest naiv şi vulgar. Pe drum, începea să se gândească la cum va urma o luptă lungă şi epuizantă între el şi acel intrus, pe care deja începea să-l vadă ca pe un substitut al său în comunitatea străzii Konig. Cea mai neagră previziune a lui D. contura ipoteza

pierderii statutului său în favoarea noului venit, care se pare că deţinea atuuri suficient de puternice pentru a-l detrona. Oricât de stimat şi apreciat ar fi fost de către ceilalţi, D. era nevoit să admită că, prin întoarcerea sa, Muller reuşise într-o singură seară să redevină un personaj important în zonă. D. intuia că, treptat, oamenii îşi vor muta centrul de interes către Muller, iar pe el îl vor expedia în anonimatul din care venise.

Evenimentele începuseră să se precipite. Cele mai negre bănuieli se confirmară pentru D. Alter ego-ul sau băştinaş îi luase locul în simfonia armoniei de pe Konig Strasse. Familia Spiel îl invita peste tot pe Muller, până şi Bermayer fusese văzut de câteva ori plimbându-se cu acesta. Disperat, D. încerca să discute cu bătrânul evreu despre problema lui, dar constată cu furie că era evitat constant. Dintr-o scurtă şuetă cu chelnerul de la „Braserie“, află că Muller auzise de el şi că îşi manifestase surprinderea şi dispreţul faţă de felul în care lumea putea aprecia un emigrant român, ba, mai mult, să-l accepte în rândurile sale şi să-l compare cu el, un berlinez sadea, care făcuse atâtea pentru comunitatea străzii. Cei care până nu demult îl adoptaseră pe D. acum întorseseră balanţa în favoarea lui Muller, cedând la argumentele acestuia. Lui D. nu-i venea să creadă tot ce i se întâmpla. În cel mai pur stil clişeistic, începuse să-şi piardă nopţile bând la nesfârşit în localul din care era scos cu greu de către chelnerii tot mai iritaţi de prezenţa lui acolo. Cu Tania se vedea tot mai rar, părându-i-se, brusc, o străină, la fel ca toţi ceilalţi care-l trădaseră.

Epuizat, tot mai dărâmat fizic şi psihic, D. striga în gura mare că îl va ucide pe Muller, spre amuzamentul clienţilor din „Braserie“. Totul culmină într-o seară în care cei doi se întâlniră la tejgheaua barului. D. încercase să îl provoace pe

rivalul său la o discuţie lămuritoare, dar, beat fiind, căzuse de pe scaunul înalt, stârnind hohote de râs. Trist, timorat şi îngropat într-o mlaştină de pesimism, D. se retrase în locuinţa lui Loeb. Nu răspundea la telefoanele Taniei, izolându-se complet.

Muller privea de la fereastră silueta grăbită şi uşor adusă de spate a lui D., îndepărtându-se de casa sa. Gestul cu sacul de gunoi aruncat pe micul Volkswagen îl făcuse să surâdă şi să se simtă ceva mai relaxat în privinţa lui D. Fusese, fără îndoială, o mişcare puerilă, care trăda imaturitatea emigrantului de pe Konig Strasse. Mai degrabă sau mai târziu, dar oricum, în timp util, D. va ceda şi se va face de râs iremediabil. Muller cunoştea prea bine psihologia acestor dezrădăcinaţi care îşi căutau rostul departe de casă. Îi considera nişte rebuturi sociale, oameni lipsiţi de curajul de a admite că au mari probleme identitare.

Muller dădu din cap, aprobându-şi gândurile, apoi lăsă perdeaua să alunece uşor peste geamul dincolo de care ziua se petrecea lent. Cu mâinile la spate, se plimbă prin încăpere, căutându-şi din ochi, fără grabă, pipa. O găsi pe o poliţă aflată pe hol. În timp ce o umplea cu un deget de tutun, Muller îşi trecu în revistă programul a ceea ce urma să facă în orele următoare. Această îndeletnicire nu-i luă foarte mult, pe ordinea de zi având programată o singură întâlnire, cu bătrânul Bermayer. Perspectiva unei vizite în bârlogul anticarului, întunecos şi mereu dominat de un miros rânced, nu-l încânta deloc. Dar trebuia să o facă, fiindu-i dator până peste cap lui Bermayer. Banii pe care acesta îi împrumutase pentru ca Muller să poată pleca la Brazaville cântăreau greu în balanţa respectului pe care era nevoit să i-l acorde negustorului de artă.

Se îmbrăcă lipsit de chef, dându-şi uşor cu pieptănul prin părul rărit. Îşi cercetă o mică aluniţă de pe gât, pipăind-o uşor. După zece ani de rătăcit prin Africa şi America Latină, devenise ipohondru. La Berlin fusese nevoit să abandoneze o slujbă bine plătită, doar pentru că managerul companiei considerase că este mult mai eficient să aducă în locul său un pakistanez. Muller îşi aşează pălăria pe cap. Da, un pakistanez cu o culoare pământie, unsuros şi cu capul mereu plecat. Vipera! Pentru un salariu la jumătate din cât câştiga Muller, pakistanezul era hotărât să lingă şi pe jos. Muller suportase greu umilinţa. Vreme îndelungată, frecventase diverse adunări neonaziste şi xenofobe, în ideea că defularea îl va ajuta să treacă mai uşor peste nedreptatea pe care o resimţea prin toţi porii. În scurt timp, hotărâse că trebuie să facă ceva mult mai radical şi mai concret pentru a lupta împotriva celor care-l lăsaseră fără slujbă, nu numai pe el, ci şi pe mulţi alţi germani. Cu banii împrumutaţi de la Bermayer, plecă într-un sat izolat din Africa. Sub paravanul unei asociaţii umanitare fictive, Muller începuse să îşi ducă la îndeplinire planul, noua sa aspiraţie, cea de a clădi o nouă religie şi o nouă orânduire socială. În faţa celor douăzeci de băştinaşi care-l priveau ca pe un zeu, Muller se simţea deasupra întregii lumi. Timp de zece ani, reuşise să-i înveţe să comunice într-o limbă inventată de el, să adopte comportamente şi principii înscrise într-un cod creat anume de el, prin care i se confereau puteri depline, de viaţă şi de moarte asupra micii societăţi nou formate. Numele Muller devenise echivalentul local al unui soi de zeu. Ca simbol al identităţii sale absolute, paşaportul îi era păstrat într-o colibă păzită zi şi noapte de mica sa armată. Aproape un deceniu, Muller se jucase cu rolul de despot. Ar fi continuat poate, dacă nu ar fi fost învins de spaima sa viscerală de singurătate. Pentru că, da, deşi aflat mereu în mijlocul lumii create de el, Muller se

simţea singur în dictatura sa atotputernică. Nu avea cui să-i arate tot ceea ce realizase acolo. În afara unor mici lupte pentru supravieţuire purtate cu triburile învecinate, comunitatea condusă de Muller nu ieşea din izolarea la care părea a fi condamnată. În plus, mai multe răzmeriţe izbucnite în sat îi slăbiseră autoritatea în ultima vreme. Apariţia total nepotrivită a unei echipe de filmare în zonă stârnise oarece spirite dornice de schimburi culturale, chiar dacă se limitau la unele servicii de ghid făcute de băştinaşi reporterilor aflaţi în căutarea animalelor sălbatice. Faptul că unul dintre supuşii lui Muller fugise apoi cu echipa de televiziune reprezenta semnalul că o breşă se formase deja în monolitul comunităţii. Iritat, Muller îl pedepsise pe şeful pazei, punându-l să citească, în germană, întregul conţinut al Constituţiei locale. Dar nici treaba asta nu-l mai distra, aşa cum se întâmpla cândva.

Muller se săturase de imperfecta lume creată cu mâna lui. Nu-l mai mulţumea nimic, nici măcar ofrandele tinerelor fete care-l făceau să se simtă ca remake-ul unui Papillon. Nu mai putea nega primele semne ale democraţiei, nimic altceva decât începutul sfârşitului citadelei construite cu atâta trudă, an după an. Aşa că, după un deceniu de existenţă, mica societate totalitară din adâncurile Africii rămase fără lider, Muller îmbarcându-se în avion şi zburând către Berlin, lefter şi dezamăgit.

Luă cu două degete punga de gunoi aruncată de D. O aşeză aproape cu delicateţe în container, întocmai ca pe o probă criminalistică. Pe drumul spre Bermayer, se gândi că, la urma urmei, prezenţa şi tupeul micului emigrant puteau însemna o nesperată ocazie de a continua experimentele începute în Congo. I se oferea pe tavă psihicul fraged al unui neavenit, al unui intrus. Da, cu siguranţă, trebuia să-şi fructifice în vreun fel cei zece ani de microdictatură africană. Toată doctrina xenofobă concepută în tihna colibei

principale din savana lăsată în urmă trebuia valorificată, printr-o aplicare concretă, directă şi fără menajamente. Pe drum, Muller îşi recapitulă pasaje întregi din Constituţie, pe care le considerase uitate. Atrofiată până mai ieri, ura faţă de străini revenise pe deplin, motivată de apariţia unui trofeu apetisant şi aparent lesne de cucerit.

Înviorat de această perspectivă, Muller sună apăsat la uşa lui Bermayer. Deja nu-l mai interesa atmosfera promiscuă ce urma să-l întâmpine. Avea, în sfârşit, un rost pe Konig Strasse, o oportunitate pe care nu dorea în nici un chip să o rateze.

În cabina duşului, D. îşi băgă capul sub robinet, lăsând apa rece să-i inunde ceafa dureroasă. Gândurile i se învălmăşeau în minte, aproape materializându-se în bile de oţel care-i străfulgerau terminaţiile nervoase, lovindu-se cu putere de pereţii cutiei craniene, într-o mişcare necontenită şi tot mai agitată. Prizonier jetului de apă, D. rememora istoria unei zile în care sentimentul umilinţei atinsese cote maxime. Dacă până la orele prânzului nu făcuse nimic altceva decât să lenevească, venirea serii adusese cu sine o concentrare a evenimentelor peste capacitatea sa psihică de absorbţie a neaşteptatului. Rătăcise mai bine de două ore într-un cartier rău famat al Berlinului, încercând să îl întâlnească pe cel care îi fusese recomandat ca posibil furnizor al unei arme. Discuţia cu interlopul avusese loc într-o încăpere mizeră, mirosind puternic a latrină. Nu se tocmise nici o secundă, plătind primul preţ cerut de către traficant. Nu voia decât să părăsească cât mai repede promiscuul loc, care îi aducea aminte de insalubrele locuinţe din oraşul său natal. Cu revolverul ascuns în buzunarul interior al gecii, D. se oprise într-un bar din apropierea casei sale, bând pe nerăsuflate câteva pahare de votcă. Se întunecase bine afară, când barmanul, un asiatic

măsliniu, îl rugă să părăsească localul, fiind ora închiderii. D. ieşise în strada pustie, peste care ploua mărunt şi rece. Lipsit de orice control, păşea împleticit, izbindu-se de câteva ori de copacii înşiruiţi de-a lungul trotuarului, râzând de fiecare dată şi bolborosind cuvinte neinteligibile. Ideea că se pregătea să ucidă un om îi dăduse un avânt ciudat. În puţinele sale clipe de luciditate, pe care abia reuşea să le facă posibile, D. încerca să pună în balanţă, pentru ultima dată, motivele care îi justificau intenţia şi pe cele care ar fi împiedicat-o să se materializeze. Traiectoria sa întortocheată îl aduse în preajma unei clădiri care părea a fi un depozit dezafectat, având ziduri din cărămidă roşie fisurate de jos şi până la acoperişul din tablă ruginită şi găurită pe alocuri. Cadrul unei bolţi se decupa întunecat pe faţada abia luminată de becurile răzleţe ale străzii.

D. intră în clădire, asaltat de miasme ale umezelii şi putreziciunii. Ochii începură să se adapteze obscurului, desluşind deja obiectele din jur. Pe de altă parte, simţea cum aburii alcoolului încep să-şi recapete din vigoare, readucându-i plumbul în picioare şi încetinindu-i serios reacţiile. Se prăbuşi pe o movilă de nisip umed, lăsându-se moale pe spate, cu mâinile în sus, frecându-şi spinarea ca un câine în faţa stăpânului. Închise ochii, stând aşa, nemişcat şi confuz, simţind că totul se roteşte sub el. Speriat, deschise ochii, căutând un punct de sprijin vizual. Îl găsi repede, iar descoperirea îl făcu să se ridice în cot şi să privească mai bine. Da, nu se înşela. Pe peretele din faţa sa, atârnând de un colţ, se afla un mic dreptunghi de tablă pe care era desenată schema transportului în comun din Berlin, aceeaşi cu cea văzută cu mult timp în urmă în tramvaiul care-l ducea de la Instituţie spre casă. D. se ridică cu greu, bâjbâind printre deşeurile metalice întâlnite în cale. Smulse placa din perete, ştergând-o de praf şi privind-o din nou, foarte aproape. Urmări cu

degetul fiecare linie, cuprins de un tremur însoţit de frisoane. O strânse la piept şi ieşi înapoi, în strada pe care nu se afla ţipenie de om, doar câteva clădiri industriale plasate la distanţe apreciabile.

D. sprijini tăblia de un stâlp, scoase revolverul şi ţinti calm. Împuşcătura răsună sec în noapte, glonţul făcând ca mica placă să zboare la câţiva metri mai încolo. D. îşi pregăti din nou arma, dar se răzgândi. Se apropie cu paşi mici, lenţi, de tăblia găurită chiar în mijloc. Pentru prima oară în viaţa lui, folosise o armă. Rezultatul fusese mai mult decât onorabil. Reuşise să atingă o bucată de tablă cât o coală de hârtie ţintind de la circa cincisprezece metri. O ridică, pipăindu-i marginile tăioase. Fără îndoială, avea parte de un semn. Nu ştia încă să-l interpreteze, dar era ferm convins că întâmplarea nu jucase aici nici un rol. Firul căutărilor sale se reînnodase într-un mod nesperat. Iar Muller trebuia să dispară de pe acest drum. Arma îi stătea alături, ca o prelungire practică a gândurilor sale. Nu-l deranja maniera de western pe care o alesese pentru a-l elimina pe intrusul ce-i schimbase sensul existenţei din Konig Strasse. La urma urmei, ce putea fi mai masculin decât mânuirea unui revolver, soldată cu înşurubarea unui glonte în ţeasta rivalului? D. era mulţumit de raţionamentele sale tot mai clare şi mai pragmatice. Pentru el, toate însemnau mult aşteptata maturizare plănuită de atâta vreme şi grăbită de întâmplările petrecute în timpul şederii sale în capitala germană.

Ocazia întâlnirii cu Muller i se ivi curând. Îl urmărise când ieşea de la „Braserie“ şi, pur şi simplu, îl abordase pe stradă, spunându-i că vrea să-i vorbească. Îşi stăpânise cu greu dorinţa de a-l pocni peste faţă chiar acolo, lângă casă. Dar Muller îl privise cu un aer atât de firesc, invitându-l la o scurtă plimbare în parc, încât abandonă orice

gând violent. Totuşi, faptul că simţea greutatea armei sub impermeabil îi dădea siguranţa de care avea nevoie.

Aleile parcului erau pustii la acea oră relativ târzie. O ploaie sâcâitoare umplea aerul cu picături reci, strecurate pe sub gulerele impermeabilelor celor doi bărbaţi care păşeau încet şi cenuşiu. Muller vorbea cu privirea fixată undeva, departe în faţa lor, cu o voce egală.

În urmă cu zece ani, plecase în Africa, mânat de un gând care, la vremea aceea, i se părea fabulos. Era convins că trăieşte într-o societate care îl înşelase profund. Prin plecarea sa, dorea nu să descopere o altă lume, ci să-şi creeze propriul spaţiu vital. Planul său era sa pornească totul de la zero, să formeze germenii unei noi civilizaţii, chiar dacă nu ştia foarte clar cum va arăta. La fel ca şi D., fusese puternic lovit de tarele unei societăţi muribunde, care-şi luase mâna de pe cetăţeanul Muller, lăsându-l singur în faţa celor mai angoasante stări pe care le poate trăi un om, decepţia şi singurătatea. Spre deosebire de D., Muller nu se refugiase într-o gaură de şobolan, cum este acest Berlin. Nu, el ieşise în faţă, îşi asumase riscuri, nu se ascunsese sub carapacea cameleonică a unui laş, precum făcuse D. Iar lui Muller nu-i plac laşii, mai ales cei care vor să parvină, cu orice preţ.

D. asculta atent vorbele lui Muller, încercând să desluşească intenţiile acestuia, dincolo de praful moralist care le acoperea fiecare silabă. Nu-l irita nimic din ceea ce auzea, convins fiind că Muller greşeşte în tot ceea ce spune. Şi, totuşi, pe măsură ce avalanşa verbală creştea în intensitate, o senzaţie de disconfort începea să mocnească. O magmă se acumula treptat sub stratul superficial al indiferenţei. Erupţia devenea o chestiune de minute. Şi ea se produse, răspândind în jur toate frustrările şi toate complexele care sălăşluiseră, mai mult sau mai puţin vizibile, în banala lui

existenţă. Cu o furie crescândă, D. se dezlănţui în faţa unui Muller lipsit de reacţie.

„Vrei să-ţi spun adevărul? Ei bine, află că nu-mi pasă sub nici o formă de lumea de aici, de aceşti oameni care mă înconjoară acum. M-am înşelat în întregime crezând că aici îmi voi găsi, în sfârşit, liniştea şi statutul pe care le visam. Nu, toţi sunt ca tine, chiar dacă nu spun asta în gura mare! Dar, reprimindu-te cu bucurie şi împărtăşindu-ţi în secret convingerile xenofobe, mi-au demonstrat că pot fi la fel de putrezi moral ca şi tine!“

Muller îl privea rece, aşezându-şi mănuşile de piele, cu o expresie de suverană superioritate. D. se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă. „Fugi, cârtiţo?“, strigă Muller, strângând apoi puternic din fălci. D. nu întoarse capul, deşi ar fi vrut să o facă. Simţea privirea celuilalt aţintită în ceafă, aşa că grăbi pasul, vrând să părăsească cât mai repede micul câmp al duelării. Şi, da, recunoştea că fugise ca un laş. Dar deja nu-l mai preocupa nimic legat de Muller sau de percepţia celorlalţi despre el.

Ieşind din parc, D. nu ştiu încotro să se îndrepte. Avu senzaţia clară că s-a rătăcit. Privi în jur, căutând un reper care să-l scoată din starea de „no man’s land“ în care se trezise. Făcu câţiva paşi în stânga şi în dreapta, dezorientat. Se împiedică de un cerşetor şi înjură puternic în româneşte. Bărbatul îl privi confuz pentru o clipă, apoi îi întoarse înjurătura, într-o românească neaoşă. D. îl apucă de reverele hainei ponosite, scuturându-l cu putere. Cerşetorul începu să râdă, dezvelindu-şi dinţii rari şi galbeni. D. îi dădu drumul. Privi în urmă. Muller îi zâmbea de la câţiva metri, mergând degajat. Îşi scosese mănuşile şi acum le lovea de pantaloni ca şi cum ar fi mânuit o cravaşă. Paşii săi căpătaseră alura unui marş militar. D. traversă strada, bezmetic. O maşină trecu în viteză, claxonându-l. D. se refugie după un chioşc, respirând adânc. După câteva clipe, privi

din nou înapoi. Muller dispăruse. D. ieşi din gang, îndreptându-se spre un taxi.

În apartamentul său întunecat, Spiel asculta atent lunga confesiune a lui D. Acesta, frapat de amabilitatea aparent reală a interlocutorului, încerca să-şi tempereze avântul cu care venise şi să dea întregii istorisiri un înţeles lesne de priceput. Cu toate acestea, în expozeul lui D. se strecurară din ce în ce mai clar defectele sale de vorbire care apăreau îndeosebi atunci când se afla sub presiunea timpului sau a influenţei intimidante a celor din jur. D. recunoştea, cu o anumită furie, că Spiel îl domina prin simpla lui prezenţă, deşi înfăţişarea şi gesturile acestuia nu făceau parte din apanajul unui individ impozant. Şocantă era asemănarea fizică dintre cei doi, fapt care-l făcea pe D. să aibă strania percepţie a unui monolog rostit în faţa oglinzii, iar puţinele vorbe ale lui Spiel răsunau ca un ecou şters la frazele de introducere ale lui D. Acest dublaj video şi sonor dădea naştere unei senzaţii inconfortabile pentru D., diminuându-i mult din forţa expunerii, însă era conştient că nu putea scăpa oportunitatea de a discuta cu Muller, fie şi în astfel de condiţii neobişnuite, drept pentru care îşi adună resursele, încercând să şi le folosească într-un mod cât mai eficient.

Începu prin a relata o istorie întortocheată a copilăriei sale, mizând pe conţinutul lacrimogen, în măsură să creeze o primă breşă în muţenia agasantă a lui Spiel. Deşi era stăpân pe subiect, redescoperind în timp real noi întâmplări de care uitase de mult timp, D. nu putu să nu constate că vorbele sale sunau neconvingător, şuvoiul lor rostogolindu-se cu un zgomot strident pe burlanul inundat de logoree. Dându-şi seama că se afla pe un drum greşit, D. sări etapele copilăriei şi adolescenţei, îndreptându-se spre timpurile mai

recente, cele de dinaintea angajării sale în Instituţie, de altfel singurele care puteau explica, într-o anumă măsură, decizia sa de a veni pe Konig Strasse şi toată povestea care a urmat. Pe acest segment al confesiunii, D. căpătă curaj şi luciditate, simţind că se află pe un teren pe care putea să-şi ancoreze trainic argumentele. Discursul său se transformă într-unul elocvent, sau cel puţin aşa i se părea.

Pe măsură ce vorbea, îl privea pe Spiel, căutând o reacţie din partea acestuia, una care să-i dea sentimentul că nu vorbeşte în van, că spusele sale au un minim efect asupra acestuia. Însă Spiel rămânea la fel de impasibil ca şi în urmă cu jumătate de oră, când îl invitase să ia loc pe fotoliul din mijlocul încăperii semiobscure şi îmbibate cu un miros neplăcut, de tutun impregnat în tapiţeria vechilor obiecte de mobilier. Dezamăgit de lipsa de receptivitate a gazdei sale, D. căuta rapid soluţii de captare a interesului, dar nu reuşea să se agaţe de nimic care l-ar fi putut ajuta, cuvintele rămânând rostite pe o tonalitate fadă.

La un moment dat, tăcu, fără să-şi mai ducă fraza până la capătul pe care oricum nu-l întrevedea cu limpezime. Îl obosise nu atât efortul de a se face înţeles, cât mai ales opacitatea celui de alături, care avea asupra lui un impact la fel de violent ca şi o contrazicere în forţă a celor spuse până atunci. Tăcerea care se prelungea dădea o notă hilară poveştii sale. Totul părea minor, stupid, încâlcit şi lipsit de substanţă.

Muţenia lui Spiel nu era altceva decât abţinerea cu greutate de la un hohot devastator de râs. Care se şi porni, exact când D. se pregătea să se ridice de pe fotoliu şi să plece. Un râs piţigăiat, calm, aşezat, bine dozat. Un râs care-l urmări până la uşă şi dincolo de ea, departe în stradă, în atmosfera cenuşie ce învăluia Konig Strasse ca o pătură umedă şi mirosind a canale desfundate.

După ceva timp, Muller fusese găsit împuşcat. Pentru o clipă, D. se bucură. Destinul îi rezervase o soluţie. Dar ceva din el nu mai era ca înainte. Îşi făcuse bagajele, apoi le deschise iarăşi, aruncându-şi hainele la întâmplare. Se simţea complet străin, atât sieşi, cât şi lucrurilor din jur.

Bănuielile poliţiei se îndreptară imediat asupra lui, astfel încât D. schimbă mohoreala apartamentului lui Loeb cu răceala arestului. Printre poliţişti îl recunoscuse şi pe cel care îi cercetase actele de identitate chiar în prima lui zi de şedere în Berlin.

Interogatoriile începură. Lente, apăsătoare. În care trebuia să dea detalii despre motivele pentru care venise acolo şi, mai ales, de ce îl ura pe Muller. Întrebări la care D. nu reuşea să răspundă coerent. Le spuse că îşi dorise o nouă identitate, o nouă viaţă în care să fie apreciat şi respectat. Un loc în care să i se cunoască numele, un loc în care să capteze admiraţia tuturor, fără a epata. Pe măsură ce D. vorbea, poliţiştii îl ascultau nedumeriţi. Păreau nerăbdători ca toate formalităţile să se încheie şi să scape de acest caz. D. obosise. Nici el nu-şi mai asculta explicaţiile. De altfel, nici nu mai credea în ele. Totul fusese o greşeală. O iluzie, o construcţie prea complexă pentru el. Gonise după o fantasmă, neştiind că singura identitate reală este cea interioară şi nu cea ştampilată şi avizată de către cei din jur. În arestul poliţiei, D. trăise spaima unei singurătăţi maligne, care ameninţa să-i otrăvească psihicul. Efectele acesteia nu le bănuise a fi atât de rapide. Îi întorsese viaţa cu o sută optzeci de grade, răsturnându-i multe dintre convingerile sale. Eşafodajul planului său se prăbuşise zi de zi, sub apăsarea perspectivei petrecerii anilor în închisoare. Patima unei identităţi noi, a unui statut social respectabil, i se păruse brusc frivolă, lipsită

de noimă. Da, şi de data asta fusese un laş. Renunţase la un ideal, la primul scrâşnet al uşii celulei. Nu era altceva decât un cetăţean oarecare, un nume pe un proces verbal, un emigrant ţicnit.

Într-una din zile, D. fu eliberat. Între timp, se descoperise că asasinul lui Muller era un banal spărgător de case, identificat de un martor. Ieşit din clădirea poliţiei, D. rămase mult timp pe trotuar, privindu-i atent pe trecătorii indiferenţi. O mare de necunoscuţi îl înconjură apoi din toate părţile, până îl absorbi, împingându-l pe străzile oraşului.

Acolo unde D. putu să strige, din toate puterile şi cât se poate de penibil: „Ich bin ein Berliner!“.

Sfârşit

Table of Contents

Ich bin ein Berliner

Table of Contents

Ich bin ein Berliner 5